BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII

ALMAE MATRI NAPOCENSI SACRVM

VIEAȚA UNIVERSITARĂ

ANUL III, Nr. 2
Duminecă, 16 Ianuarie 1944
8 Pagini, Lei 20

ORGAN SĂPTĂMÂNAL AL UNIVERSITATII „REGELE FERDINAND I" DIN CLUJ—SIBIU

DIRECTOR:
Prof. Dr. I. HAȚIEGANU
RECTORUL UNIVERSITĂȚII

PRIM REDACTOR:
DIMITRIE TODORANU

COMITETUL DE REDACȚIE:
Ilie Balea, Ștefan Aug. Doinaș, Petre Hossu, Petru Lepedeanu, Ioanichie Olteanu, Ion Oana, Deliu Petroiu, Ion D. Sârbu, Radu Stoichița

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
OFICIUL UNIVERSITAR
SIBIU - STR. CARMEN SYLVA, 1 - TELEFON 513, 588

ABONAMENTE:
Pe un an . . . . . 1000 lei
Pentru instituții . . . . . 2000 „
De onoare . . . . . 5000 „

Pentru anul 1944

„Un an nou de răspunderi și de nădejdi începe" sunt cuvintele Mareșalului I. Antonescu.

Anul 1944 va fi un an crucial, și pentru neamul nostru, „neam mic" însă luptător pentru idei mari — pentru adevăr, dreptate și libertate.

Popoarele mici și mari trebue judecate după această luptă și nu după încadrarea într'o partidă sau alta.

Dacă vom fi judecați astfel — România va fi din nou mare — cuprinzând pe toți fiii neamului. Dacă judecata va fi altfel, neamul nostru va ști să lupte mai departe — până la plinirea vremilor.

Popoarele se judecă și după tineretul său.

„Un popor este ceea ce reprezintă elita, tineretul său".

Elita tineretului se formează în universități.

Universitățile nu sunt numai focare de gândire — de creație — de idealuri, ci locul sfânt al pregătirii elitelor. Universitățile formează nu numai profesioniști — ci mai ales personalități — oameni — caractere.

Neamul are nevoie nu numai de oameni de știință, ci mai ales de oameni conștienți, fideli tradiției și responsabili viitorului.

Tineretul devine adevărată elită a neamului mai ales servind cu sacrificiu marile idealuri. Un tineret, care are un ideal național, religios și spiritual este în stare a aduce ori ce sacrificiu pentru realizarea acestor idealuri.

Studenții Universității Transilvaniei sunt conștienți de datoriile și rolul ce-i așteaptă în viața neamului. Inregimentați cu demnitate în atmosfera armonică — creatoare a „Almei Mater" se pregătesc cu seriozitate pentru a putea fi adevărați conducători ai neamului.

In studiu asiduu și în activitate continuă sufletul lor trăiește pentru neam, țară și biserică.

Deviza noastră pe pământul sfânt al țării este *plinirea datoriilor cu orice sacrificiu*. Deviza noastră în lupta sfântă a neamului este *ordine, disciplină, unitate și solidaritate*.

Iată ce credem — profesori și studenți — iată de ce avem încredere în viitorul neamului. Iată de ce și neamul poate avea toată încrederea în prezentul și viitorul său.

Cuvintele *Mareșalului Antonescu* să le gravăm în inimi:

„Numai uniți vom putea asigura dreptatea Neamului nostru și unitatea pământurilor, care ale lui au fost și ale lui trebue să rămână".

Pentru anul 1944 — *unire și solidaritate* — numai astfel va fi *anul dreptății și libertății românești.*

Prof. Dr. I. HAȚIEGANU
Rectorul Universității.

COMEMORAREA A 50 DE ANI

dela Replica Junimii Academice române din Transilvania și Ungaria la Universitatea din Cluj-Sibiu

Cercul juridic „Avram Iancu" dela Facultatea de drept a Universității Daciei Superioare, a comemorat Duminecă 12 Decemvrie, orele 11,30 în sala festivă a Prefecturii județului, împlinirea a 50 de ani dela Replica Junimii Academice Române din Transilvania și Ungaria.

Din numerosul public care a luat parte, am remarcat prezența I. P. S. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, a d-lor: prof. dr. Iuliu Hațieganu, Rectorul Universității din Cluj-Sibiu, Al. Vaida-Voevod, general de Corp Leoveanu, prof. Aurelian Ionașcu, Decanul Facultății de Drept Cluj-Sibiu, profesori universitari Al. Angelescu, George Sofronie, Camil Negrea, Coriolan Petranu, D. B. Ionescu, Onisifor Ghibu, Gheorghe Popovici, Traian Pop, P. Poruțiu, Vladimir Ghidionescu, Botez, Umberto Cianciolo, d. Ion Vătășescu, Secretarul General al Universității, prof. Silviu Țeposu, etc.

D. prof. dr. Iuliu Hațieganu, Rectorul Universității, a rostit un scurt cuvânt de deschidere prin care a amintit scopurile luptei Universității ardelene, spunând că studențimea ardeleană și-a încadrat activitatea în națiune, fiind legată indisolubil de generațiile precursoare, a căror amintire trebue să fie mereu reactualizată în sufletele elitelor națiunii de mâine.

In numele cercului istoric „Gheorghe Șincai" a vorbit apoi d. Ion Casapu, student în litere, tratând Replica din punct de vedere istoric. D. Ion Marișescu student în Drept și vice-președintele cercului juridic „Avram Iancu", a vorbit despre Replică, privind-o din punct de vedere juridic. Amândouă conferințele au fost interesante și aplaudate cu însuflețire.

A luat apoi cuvântul d. prof. univ. Valer Moldovan, care s'a ocupat de Replica studențească sub toate aspectele ei.

Distinsul conferențiar a început prin a-și mărturisi afecțiunea vie pe care o păstrează pentru înalta instituție de cultură românească care este Universitatea Daciei luptătoare, sub auspiciile căreia i s'a dat ocazia să trăiască încăodată atmosfera de tinerețe mereu reînoită și de muncă intelectuală neostoită. Intrând apoi în tema conferinței d. prof. Valer Moldovan circumscrie fugar conturul sufletesc al neamului nostru, trasând în linii generale caracterele hidoase ale vecinilor noștri cari au fost motivul atâtor sbuciumări ardelene. După ce face o privire istorică asupra evoluției evenimentelor mai importante din viața ardelenească, d. prof. Valer Moldovan se ocupă pe larg de era dualistă pe care o socotește cea mai importantă dată din secolul trecut. Impărțindu-o în două perioade distincte, cea dintâi cuprinzându-se între anii 1867 și 1881 iar a doua între 1881 și 1918, conferențiarul caracterizeaza prima perioada prin nota pronunțată a unei atitudini defensive naționale pe când cea de a doua, din contră, se remarcă printr'o serie de manifestări și acțiuni ofensive, având un caracter pronunțat agresiv.

Această schimbare de atitudine este tributară a doi factori: 1. Sporului de forță și de conștiință națională, dobândite pe urma încadrării întregului popor român într'un singur organism politic cu P. N. R. și 2. Repercusiuni firești a viguroasei renașteri naționale la frații noștri de dincolo de Carpați. Faptele de vitejie săvârșite de armata română la Plevna, proclamarea Independenței și ridicarea României la rangul de Regat, au contribuit puternic la exaltarea mândriei naționale și la trezirea unui spirit ofensiv și în sânul românilor din Transilvania și Banat.

Incepând cu anul 1881 chestiunea Românilor din Ardeal este mereu agitată atât dincoace de munți cât și dincolo, unde pledoariile bărbaților de stat Titu Maiorescu, Dimitrie Sturza, P. P. Carp, etc. au evidențiat parlamentului din București însemnătatea Ardealului. Studențimea nu rămâne deoparte, ci ia și ea parte activă, întemeindu-se în 1890 celebra *„Ligă pentru unitatea culturală a tuturor Românilor"*. In Ardeal se întemeiază un institut de tipografie care editează un organ zilnic al P. N. R.-ului. Se înființează dârza gazetă „Tribuna", din rândurile căreia se erijează întreaga opinie românească. Românii de pretutindeni lucrează intens pentru problema Transilvaniei. In 1891 studenții universitari din București și Iași pornesc o acțiune ofensivă, tipărind în toate limbile europene și răspândind în zeci de mii de exemplare, pe la toate Universitățile din Europa o broșură de propagandă cu titlul: *„Memoriul studenților universitari români, privitor la situațiunea Românilor din Transilvania și Ungaira"*. Efectul acestei broșuri a fost imediat. In același an a apărut un răspuns maghiar al studenților, întitulat: *„Românii ungari și națiunea maghiară. Răspunsul tinerimei dela școlile înalte maghiare la Memorandul tinerimii universitare din România"*. Aducându-se pe această cale insulte grave Românilor, studenții români ardeleni dela patru Universități din Austro-Ungaria Viena, Gratz, Budapesta și Cluj au intervenit în discuția ce se purta în fața lumii civilizate asupra poporului român din Ardeal, tipărind acea vestită: *„Replica junimii Academice Române din Transilvania și Ungaria"*. Inițiativa și conducerea acțiunii a avut-o doctorandul în medicină dela Universitatea din Gratz, bănățeanul Aurel C. Popovici. Redactată de cei mai selecți români din Ardeal și Banat, Replica s'a prezentat ca o lucrare temeinică de peste 150 pagini prin care s'a răspândit *urbi et orbi* faima unui biet popor oprimat. Astfel a devenit Replica un adevărat Testament Nou al cauzei românești din Ardeal. De pe urma acesteia studentul Aurel C. Popovici s'a ales în 30 August 1893, zi care după 47 de ani ne-a devenit încăodată fatală, cum spune conferențiarul, cu condamnarea la patru ani temniță de Stat.

După ce face detailat prezentarea Replicei rezumându-i capitolele mai însemnate, d. prof. Valer Moldovan stărue asupra efectului pe care l-a avut Replica în opinia publică europeană. Având în vedere că aproape în același timp au luat naștere cele trei acțiuni românești, acea a Memoriului studenților din București, Memorandul P. N. R.-ului și Replica studenților ardeleni, influența lor asupra conștiinței europene nu se poate despărți. Toate au țintit aceiași victorie morală și politică asupra drepturilor noastre milenare.

I. CÂRJA-FĂGĂDARU

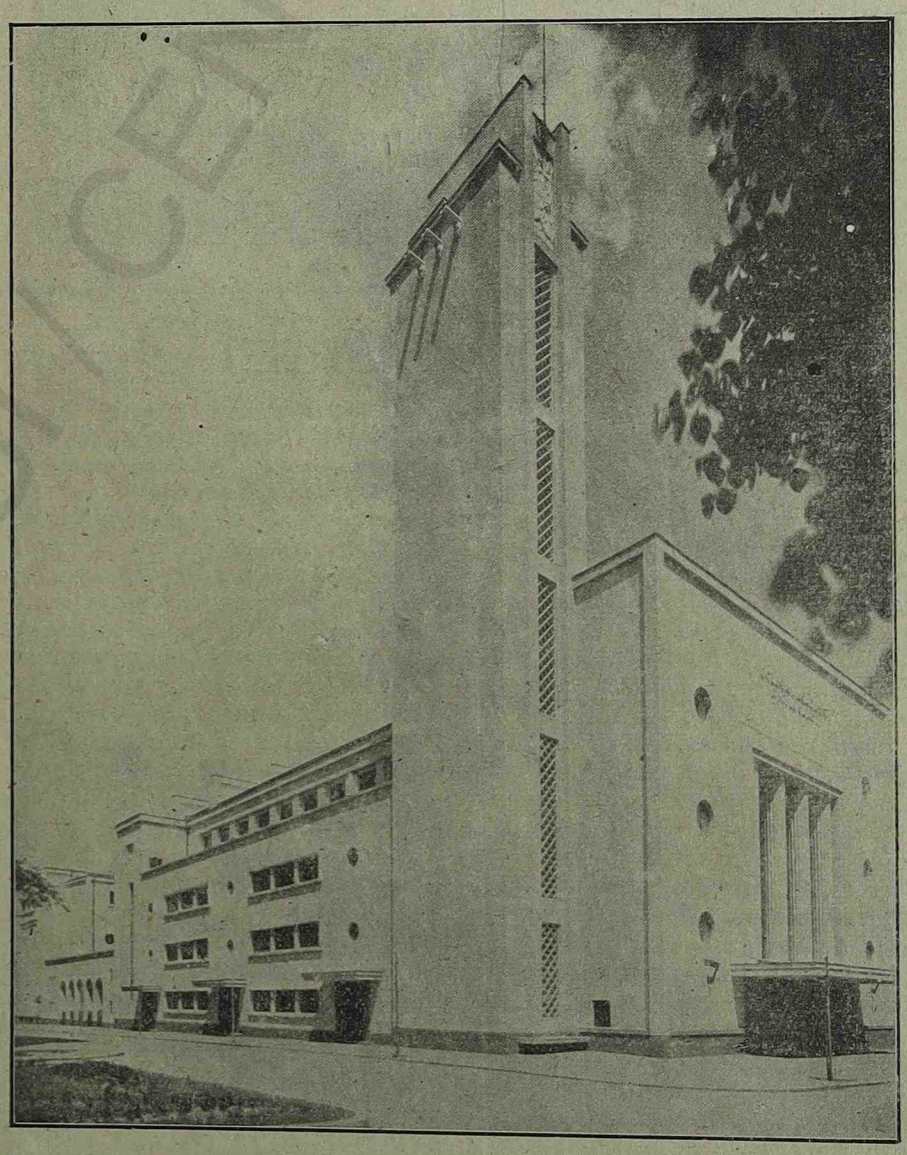

Clujul universitar: Colegiul Academic.

LITERATURĂ ŞI ARTĂ

SCRISOAREA NECUNOSCUTULUI

PETRE HOSSU

Astăzi am găsit întâia scrisoare a Necunoscutului ... Nici în cele mai fericite zile, când lucrurile se deschid în afară ca să-şi destăinuiască suferinţele lor mute, fără plânset ori scrâşnete de cărnuri strivite, nici în zilele când soarele supărat pe iarba fiarelor ce a crescut din razele sale ori din ploaie pe care tot el o împrăştie pe pământ apune îndată ce oamenii şi-au şters pâinea sleită pe bărbie la prânzul din zori, nici în zilele când oamenii posomorâţi de singurătate ar dori să se prefacă în zgură neputincioasă — nici chiar în zilele care se întârâtă la alergătură n'aş fi putut visa la o întâlnire cu el atât de timpurie ... Snoavele din cărţi sunt mai puţin vestitoare decât vorbele Necunoscutului. Unui om de acum două mii şi mai bine de ani i s'a urât de viaţă, şi neavând ce face a crezut de bine să încâlcească vorbele într'un vers ca apa unui isvor în cutele pelerinei neprimenite, ori praful otrăvit de ucis şoarecii şi moliile într'o ladă cu veşminte împăturite pentru iarnă. Aşa s'a născut primul vers. Dar vorbele străinului aceluia, pe care îl numesc Necunoscutul, nu aduc întru nimic cu vorbele lui Homer ori ale gingaşului Vergiliu, nepieritorul bolnav de fiere — vorbele acestuia au fost smulse dintr'un gâtlej ros de secetă, precum Moise a spart stânca şi din fărâmiturile ei a presărat apă în ulcioarele Iudeilor...

Tata a voit cu orice preţ să mă numească Nathanail. Dacă îmi zicea altfel aş fi fost armean ori libian, bulgar sau ucrainean ... Dar atunci când forcepsul a reuşit într'un târziu să mă scoată la iveală, tata era cu capul plin de aburii vinului şi nu a vrut să mă ştie nici armean, nici bulgar, nici libian, nici ucrainean ... El m'a făcut cu o aruncătură de mână cetăţean al Lumii. Ucrainenii au numele lor, precum şi păsările Sudului se deosebesc de cele din Miază Noapte. Sborul uneia îi aduce numele de rândunică, precum alteia cântecul îi scorneşte numele de Privighetoare. Orice nume din ţările depărtate m'ar fi înrudit cu alţi oameni ori cu alte deprinderi. Nu vezi, prietene, că toţi cei învesmântaţi în pelerina lui Pavel sunt înfrăţiţi printr'o mişcătoare potrivire de soartă. Dacă vei căuta un Andrei prin cărţuliile pe care le-ai cetit în copilărie ori mai târziu la vârsta bărbăţiei, ori dacă vei răscoli în prieteniile familiei, o să afli că niciunul dintre aceşti Andrei nu a fost măcar pentru o clipă fericit. Străbunul tău Andrei, ori fratele tău mai vârstnic cu acelaşi nume au murit cu bube pe piept şi cu limba putrezită pe cerul gurii — iar cei mai depărtaţi şi-au pierdut nevestele după prima noapte de iubire, ori şi-au ucis din greşală copiii la vânătoare.

Deaceea să fie de trei ori binecuvântat numele tatii, că mi-a scornit o poreclă care să nu mă lege pe viaţă de Andreii cei nefericiţi ori de acel Petru, prost sfetnic din Biblie ... El s'a gândit la un vesmânt ce n'a fost ros de frecuşul anilor nici de răutatea acelor becisnici, şi a ajuns după trei zile de beţie, în nopţile albe care mi-au deschis drum la această viaţă, prin durerile mamii, la numele nimănui, care se zice în nouă litere orchestrate într'un numit fel, şi numai într'unul, Nathanail ... Încă odată, N-A-T-H-A-N-A-I-L. Când îl vei şti pe de rost, atunci, numai atunci, te vei putea lăuda că mă cunoşti ... — Abia după ce m'am făcut mai mare, tata mi-a descurcat înţelesul ascuns al lui Nathanail. Căci el se născuse în vremea unor războaie crâncene, şi oamenii se urau ca lupii între ei, ucraineanul cu armeanul, bulgarul cu grecul. Dacă îmi zicea Pantelei, aş fi fost bulgar, precum Aristide ţi-ar fi adus aminte de grecii cei vechi şi cei noi. Dar numele meu de acum, adică Nathanail, labirintul Nathanail îţi închide obloanele spre câmpurile vecine şi îţi împrumută un telescop cu care te învaţă să scrutezi zările ... Tata nu s'a mulţumit numai să-mi scornească un nume nou dar s'a ferit să-mi adauge numele cel vechi al strămoşilor şi deaceea am rămas sortit pe toată viaţa să-mi zică oricine, Nathanail, fiul nimănui, şi al dnei Negre. De abia când tata şi-a dosit numele, iar mama a împrumutat porecla Caprei Negre, a Oilor Negre, a Crestelor Negre, eu am ajuns de fapt cetăţean al Lumii. Am auzit că prin alte părţi copiii se numesc Petru Petriu, Ioan Ioniţă ori altfel într'o mie de chipuri. Dar tata şi-a ascuns numele strămoşilor, mama a rămas dna Neagră, iar de atunci notarul mă scrie în cărţile lui groase, atât de nefolositoare peste un veac sau două, iar popa mă trece printre nebotezaţi, cu numele labirint Nathanail şi mai adaugă: fiul dnei Negre şi al d. Nimeni.

Dar tu le ştii pe toate cele ce formează legământul meu cu viaţa, cum ar zice dascălul meu Ieronim, şi nici nu-i înţeleg rosturile ...

— Am pornit de acolo, că azi am găsit întâia scrisoare a Necunoscutului ... Răsfoiam prin Cartea Regilor din Biblia veche de pe masa de subt boltă, unde vei afla oricând frunze veştede între file, ori scrumul anotimpului de ieri ... Scoarţa dela capătul celor două Testamente mi se părea mai groasă decât deobiceiu, dealtfel observasem de mult umflătura ei neobişnuită. Dar peste noapte venise un şoarece de câmp şi a ros lacom pielea lipită pe margine. Deaceea când am ieşit înaintea casei şi m'am îndreptat în zori spre mare, coperta desfăcută ca o gură căscată mi-a sărit în ochi.

Era firesc deci să mă opresc o clipă ca să mă dumiresc de schimbări. Când am ridicat Biblia de pe masă, s'au desfăcut şi celelalte două margini ale copertei ce mai erau încă lipite. Intre cartoane am găsit doar scrumul unei hârtii, care odinioară a fost trasă dintr'o grămadă de cocă, aşa precum cimpanzeul nostru bucătar găteşte din aluat plăcinte palide cu pete de ficat bolnav ... In prima clipire de ochi am prins-o de un colţ îndoit, pe urmă am încercat să-l desdoiesc ... Dar colţul mi-a cedat subt atingere şi hârtia s'a împrăştiat într'un nor de funingine. De abia atunci mi-am dat seama că ceeace aveam subt ochi era doar pulberea hârtiei de odinioară. O clipă am rămas pe gânduri, pe urmă am fugit în casă şi m'am întors cu un clopot de sticlă pe care l-am aşezat deasupra paginii prefăcute în scrum ...

Cu foarfeca mare dela bucătărie am desfăcut coperta dela cotorul ros şi am pătruns cu ofranda în Sfânta Sfintelor. Imi amintesc că atunci când ieşisem putea să tot fie la cinci dimineaţa. Iar când mi-am ridicat ochii de deasupra inscripţiei de pe pulbere — pulbere cenuşie de cerneală, pulbere albă de hârtie — putea să tot fie la nouă seara. Afară negurile se lăsaseră de timpuriu ca nişte perdele negre aruncate peste dune, iar valurile înegriseră de înoptare ...

Nu-mi amintesc să fi auzit între timp strigătul mamei chemându-mă la masă, nici discul de gramophon care repetă invariabil aceeaşi rugăciune de amiază, de când mă ştiu pe lume. Până astăzi cred că l-am auzit de douăzeci de ori, sau poate de cincizeci ...

Odată mi s'a părut că urcă în mine o silă grea din fundul rărunchilor, aşa cum mă simt totdeauna când întârziu dela masă, dar pe urmă am uitat de toate cele din jurul meu ... O tăcere, nu ştiu dacă aş putea-o numi tocmai plăcută, mi-a muiat vederea încremenită deasupra literelor ... Versetele Necunoscutului îmi jucau înainte în scrisul acela crispat de o mână neliniştită, dar înţelesul mai adânc se desprindea *dintre* rândurile plecate.

A trebuit să-mi slăbească vederea şi să-mi năpădească lacrimile în ochi şi deabia atunci, când înţelesul literelor şi criptica cuvintelor îşi trăgea obloanele, din corul celor câteva sute de cuvinte am prins întreagă povestea Necunoscutului care nu-i altul decât Nathanail, fratele meu din mine, Nathanail, ori poate un străin ...

Spre sară mi-am ridicat ochii către negurile din afară, de pe negurile de subt clopotul de sticlă ... Am rămas aşa nu ştiu câtă vreme, până într'un târziu, când un liliac miop repezit prin paravanul de cristal dinaintea biroului, mi s'a încâlcit în păr. Anevoie l-am putut desface şi abia după ce l-am aruncat peste terasă în mare, când m'am întors la masă, mi-am dat seama că în lupta dintre noi, am împins cu cotul clopotul ce zăcea deasupra scumului împrăştiat în cuvinte de Necunoscut ...

Aripa liliacului a svântat dintr'o suflare pulberea de pe copertă, încât foaia fragilă care îmi desvăluise povestea misterioasă a Necunoscutului, acum zăcea prin praful dintre firele covorului ...

Stau acum şi mă chinuiesc, îmi biciuesc mintea cu o voinţă supraomenească, pentruca să-mi adun toate reminiscenţele dinainte cu câteva ceasuri, dar îmi dau pe deplin seama că vremea ce se întinde între clipa de acum şi ceasurile acelea, va fi o veşnică piedică între mine şi Necunoscutul. Abia mai înţeleg cum de a fost cu putinţă ca în câteva cuvinte să adune peripeţiile şi înţelesurile unei vieţi întregi, ba chiar mai mult, a unei iubiri sfâşietoare.

Şi încă ceva mă îngrijorează peste măsură. Acum când încerc să-mi adun din nou gândurile, refac povestea lui Nathanail, aşa cum mi s'a desvăluit printre rândurile pulverizate, îmi dau seama că nici un ocean de vorbe nu mi-ar putea-o învia atât de limpede ca pulberea dintre scoarţe...

Oare să fi citit acum câteva ceasuri zece rânduri de scriere omenească, ori am pătruns în plasma unei povestiri ce încolţeşte în alte făgaşe decât acelea ale vorbei? Imi amintesc că atunci ochii îşi pierduseră vederea, şi înţelesul pulberii mă pătrundea din toate ungherele încăperii ca valurile de căldură ale brizei de sară...

Poate deaceea nu am păstrat nici un cuvânt în ulciorul palmei ca să-l sorb pe urmă ca pe o picătură de apă vie...

Prietene, îmi amintesc de toate etapele povestirii din pulbere, dar cuvintele mi se par nevrednice să o spună. Poate dacă o aflam pe altă cale nu mi-ar părea atât de ciudată ca să fie repetată. Dar formula închisă a celor câteva rânduri dintre tăbliile vechii Biblii îmi pare asemănătoare unei scoici, căsuţa Prinţesei Perle, faţă de grămada cuvintelor aruncate unele peste altele.

Când mi-au căzut ochii asupra scoicii dintre cartoane, pereţii ei s'au făcut străvezii, ca aripa unui fluture născut din întuneric şi lumină, din zi şi noapte, iar nestematele din pântecul ei mi s'au împrăştiat subt ochi... Acum încerc printr'o deslănţuire de gânduri să regăsesc acele nestemate... Dar unde le voi putea, Doamne, ajunge din urmă...

CASA ŞCOALELOR

Fără îndoială că unul dintre scopurile pe care trebue să şi-l fixeze o adevărată editură, într'o mişcare culturală, este acela de mijlocitoare între valorile culturale şi între marea massă asimilatoare de cultură. De acest scop au fost călăuziţi şi aceia care au înfiinţat editura „Casa Şcoalelor". Apărută imdeiat după războiul trecut, această editură, a vrut să fie un focar de luminare a masselor, ir amintirea cărora mai dăinuia încă întunericul pustiitor al uraganului care trecuse. Dar fie din cauza comitetului de conducere, fie din cauza execuţiei tehnice a cărţilor — apărând într'o formă care, lasă de dorit în toate privinţele — scopul iniţial propus n'a fost atins. Peste cărţile din librării şi biblioteci se aşternea praful în straturi din ce în ce mai groase, iar peste editură uitarea. Părea o editură moartă.

Intre timp apăruseră o mulţime de edituri, cu scopuri mai mult sau mai puţin mercantile, se iveau pretutindeni reviste de toate specialităţile, se dădeau lupte liteare, iar cultura românească părea că aleargă cu paşi gigantici să se încadreze în ritmul celei occidentale, de care a stat până acum departe din cauza vitregiei vremurilor. Numai editura „Casa Şcoalelor" se părea că a ocupat o poziţie periferială în mişcarea culturală românească. A fost odată o editură ...

In timpul acesta, autentice valori se plimbau dela o editură la alta, fiindcă nimeni nu-şi asuma răspunderea să tipărească opere care nu corespundeau intenţiilor mercantilice ale respectivilor editori. (Nu vrem să spunem prin aceasta că n'au apărut în mai multe edituri şi cărţi de o reală valoare. Am vrut numai să accentuăm că au fost şi sunt chiar astăzi, unele edituri care tipăresc foarte multe cărţi, fără nici o valoare — în afară de aceea că se „vând" bine, mai ales acum când lumea este ahtiată după aventură şi senzaţional).

Când nimeni nu se mai aştepta la o eventuală reînviere a acestei edituri, iată că se iveşte un spirit viu şi neobosit, care cu perseverenţa-i cunoscută o face să se renască din propria-i cenuşă, ca pasărea phoënix. De vre-o doi ani de când a reînceput să funcţioneze, sub conducerea domnului N. Bagdasar, au apărut cărţi care ar putea să facă cinste celor mai bune edituri. Pe lângă cărţi de filosofie, scrise de cei mai adânci gânditori, au apărut pagini de critică literară, culegeri folklorice, cărţi de ştiinţă precum şi cărţi de literatură. Astfel au apărut: Antologie filosofică: N. Bagdasar; Studii istorico-filosofice: I. Petrovici; Filosofie şi poezie: T. Vianu; I. Kant, Critica raţiunii pure: tr. Traian Brăileanu; Etnicul românesc: C. Rădulescu-Motru; Titu Maiorescu şi posteritatea sa critică: E. Lovinescu; Introducere în sociologie: E. Speranţia; Literatura Transilvaniei: Ion Breazu; Viaţa şi opera lui Kant: I. Petrovici; Istoria teatrului românesc: I. M. Sadoveanu, etc., pentru a nu aminti de cât câteva din cărţile cu care şi-a început activitatea editorială „Casa Şcoalelor" după o aşa de lungă stagnare. Trebue să subliniem că aproape toate cărţile au apărut în condiţii tehnice ireproşabile.

Fie ca acesie rânduri să fie de bun augur şi pentru viitor.

ead.

CARNET

de ION OANA

„*Ardealul, prezență virilă*" se intitulează frumosul articol pe care Dl. Ion Frunzetti îl publică în numărul pe care „Universul Literar" l-a închinat Transilvaniei. Fecundul esseist consideră — și pe drept cuvânt — că, în orice timp și loc, spiritul de finețe are neapărată nevoie pentru a se constitui în masive și durabile creații, de un spirit de geometrie bine conturat. Acest „spirit de geometrie" oferă un fundal sigur pe care „spiritul de finețe" poate să se placheze fără riscul de a clădi pe nisip.

Și autorul articolului conchide:

„Prezența virilă, unitară, disciplinată, în tribulațiile spiritului românesc a fost, cu o putere care-l impune ca pe un factor creator de viață culturală, fără doar și poate, *Ardealul*. Fără mortalul lui omogen și consolidator, împietrit din ce în ce mai dârz, pe măsură ce trece timpul, mozaicul *subtil, sclipitor, „senzațional"* dacă vreți, al manifestărilor spiritului valah nu s'ar fi păstrat dincolo de durata de fum a categoriei mult admirate a *ireatilului*".

Ardealul a împrumutat totdeauna manifestărilor noastre sipirituale caracterul de soliditate și perenitate. (Vorbim, evident, de adevăratele reacții. Și ne referim mai ales la acea latură din caracterologia ardeleană care se împlinește pe dimensiune istorică. Fiindcă Ardealul chiar când a stat sub istorie — după expresia lui Lucian Blaga — a fost un subteran creator de istorie).

* * *

Pentru delectarea cititorilor, dar și pentru a oferi un model de tristă aducere aminte, transcriem câteva pasagii dintr'un articol publicat într'o revistă literară. E un exemplu elocvent de neînfrânată beție de cuvinte care vrea — poate — să mascheze o necrânduială în idei. Nu dăm nici un titlu, nici un nume. Citâm doar:

„Se spune despre „Meșterul Manole" al lui Lucian Blaga că este o piesă de succes în special dacă se îndeplinește condițiunea ca spectatorii să fie cu toții autori dramatici.

Tot așa se poate afirma că proza ultrarafinată a scriitorului bănățean Ilie Ienea, este cu desăvârșire inaccesibilă mulțimii.

Spre a sugera măcar cu aproximație punctul geografiei spirituale în care se situează Ienea, am spune că ceva din misterul mallarmé-an, mai mult poate decât acela al suflului specific ce străbate opera lui Marcel Proust, stăruie în proza sa. Departe deci de a fi o „trăznaie americănească", — după cum însinuiază unele guri rele, proza lui Ilie Ienea este un dar făcut inițiaților magiei scrisului.

După ce închizi ultima pagină a romanului „Ard luminile 'n Vitol" al doctorului Ienea... simți că ai căzut pradă ostidigitațiunilor unui vraciu modern purtat în feeria unor palate de cristal, suspendate de către o semiramidă lunară, în puritați de zone interstelare.

In urmă se închid apoi draperiile grele ale ninsorilor de argint din lumea fastuos capitonată a doctorului Ienea — pelerin rătăcit pe globul de argilă dintr'o lume în care ținuta pentru scris e fracul — și-ți pare revenirea pe pământ trezire într'o hală de vechituri, popas în sala de așteptare clasa III-a a unei gări din care trebue să pleci, dar prin care trenurile tot uită să mai treacă...".

Iar tu, cititor onest, iți dai seama cu o ușoară umbră de compătimire, că prin scrisul de mai sus, trenurile... bunei măsuri „tot uită să mai treacă...".

Iată însă o mostră finală — e și sfârșitul articolului din care am desprins perlele de mai sus — pe care autorul a furat-o parcă din gura unui personagiu caragialesc:

„Bine ne-ar mai sta bănățenilor — ca de altfel și celorlalți români — să ignorăm cele petrecute cu Ardealul cu doi ani înainte.

Nu-i așa că nu? Astfel el fiind înseamnează că înțelegerea fiind reciprocă e deplină".

Și când ne gândim că astăzi hârtia e atât de puțină și de scumpă!

Cum nu vii tu Țepeș Doamne!...

* * *

Prin excelență epic, spiritul ardelean construește în blocuri, concepe totul masiv angajându-și tot angrenajul vital în întreprinderea pe care a început-o. Pentrucă spiritul ardelean confundă cele două planuri: real — ideal , — și de-aici aspectul de masivitate. O dee capătă caracterul de necesitate vie, de stringență materială, pentrucă el o vede sub specia realului, aproape poetic. Spiritul ardelean, permanent legat de *realul viu*, am zice (nu pejorativ): terre-à-terre; deaceea l-am numit „prin excelență epic", — epicul fiind genul cu cele mai multe contingențe cu realitatea materială".

Fragmentul e desprins din scurtul dar bine scrisul articol „Fenomenul poetic ardelean", pe care Dl. Ovidiu Drimba — un fost bun student al Universității noastre — îl publică în N-rul 33 al „Universului Literar". Chiar când nu gândește totdeauna lucrurile până la capăt, Dl. Ovidiu Drimba cucerește printr'o frază plină de nerv. O frază care, dacă nu urmărește problema pusă până în ultimele sale implicate, e măsura unei subtile verve spirituale.

* * *

Bacovia este, poate, cel mai nedreptățit scriitor al nostru. Nedreptățit și ca scriitor și ca om. Ca scriitor: nici astăzi, — când opera sa e împlinită definitiv — cei mai mulți nu-și dau seama (sau nu vor să recunoască, — ceea ce e și mai rău), că Bacovia e unul dintre cei mai mari poeți ai noștri. Alături de Eminescu, Blaga și Arghezi,nu vedem alt nume în afară de al lui Bacovia — care ar putea fi amintit în această ordine de idei. Timpul însă își va spune cuvântul și-l va așeza pe Bacovia pentru posteritate în Olimpul poeziei românești.

Ca om, marele poet Bacovia duce o viață nu numai retrasă, ci incompatibilă cu cele mai modeste exigențe umane. Numele său a dispărut de prin reviste, de prin librării. O rămas în unele manuale de liceu ca un exemplu de sensibilitate morbidă pe care o ultragiază niște descompuse fosile didactice cu guler tare, baston și idei arierate.

Toate aceste gânduri ne-au fost prilejuite de niște rânduri pe care Dl. Ion Caraion le-a scris despre Bacovia în pagina literară a unui ziar proaspăt apărut. Desprindem din „medalionul" amintit:

„Nici campion al imaginei, nici arhitect de vocabular. Din mașinismul veacului pe care l-a inaugurat cu poezia sa de atmosferă n'a speculat nici un aspect, s'ar zice că nu l-a interesat decât prin refracțiile lui sociale și incidental. Bacovia este un tehnician al obsesiei și-al dezolării, nu destrămat... El simplifică pretențiile unui curent și-i rezumă procedeele, păstrând esențialul, cuponul absolut indispensabil dintr'un program care curând avea să fie ignorat. Simbolist sui-generis, utilizând o tematică destul de concisă și reluată, neexagerat nici prin biografie și nici prin campanii critice, Bacovia respinge falsa gloriolă a câtorva din confrații săi pentru a se integra în frontul celor foarte puțini dintre scriitorii actuali de valoare dar nu și de situație materială".

Aflăm că Fundațiile Culturale vor tipări opera lui Bacovia într'un volum din seria edițiilor definitive.

Socotim și noi că în definitiv ar fi și timpul!

* * *

Sub titlul „Pierre Ronsard și Mihail Eminescu", d. Ion Minulescu, arată — în N-rul de Crăciun al „Vremii" — asemănarea ce există între o poezie a șefului „Pleiadei" și „Mai am un singur dor" a celui mai mare poet al nostru.

Iată versurile lui Ronsard:

„Je défends qu'on me rompe
Des marbre pour la pompe
De vouloire mon tombeau
Batir plus beau...
Mais bien, je veux qu'un arbre
M'ombragé, au lieu d'un marbre —
Arbre qui soit couvert
Toujours de vert!"

Iar Eminescu va spune:

„Nu vreau sicriu bogat
Făclie și flamuri
Ci-mi împletiți un pat
Din tinere ramuri...

Sau:

Deasupră-mi teiul sfânt
Să-și scuture floarea".

Tot în această ordine de idei ne permitem să amintim încă o asemănare pe care a remarcat-o și Dl. Vladimir Streinu în „Pagini de critică literară". E vorba de strofa finală din „La Grand' Mère" a lui Gérard de Nerval și cunoscuta poezie a lui Lucian Blaga, „Cresc amintirile" din „Poemele luminii".

Versurile lui Gérard de Nerval sunt următoarele:

„Moi seul j'y souge et la pleure souvent.
Depuis trois ans, par le temps prenant force,
Ainsi qu'un nom gravé dans une écorce
Son souvenir se creuse plus avant'.

Și în citata poezie blagiană amintirile cresc întocmai ca slovele crestate în coaja copacilor.

In atari cazuri, evident, e vorba de analogii structurale și nicidecum de influențe dintre scriitori. Lucian Blaga ne spunea odată — relativ la asemănarea amintită mai sus — că la destul de fragedă vârstă când a scris poezia „Cresc amintirile", nu numai că nu avea știință despre „La Grand' Mère" a lui Gérard de Nerval, — dar nici nu citise nimic din poetul francez.

Iată de ce, aceia care caută cu orice preț „influențe" — mai ales în poezie și încă în a marilor poeți! — nu fac altceva decât își cheltuiesc timpul în niște sterpe inutilități.

* * *

In „Cuvântul înainte" cu care D-l Șerban Cioculescu și-a inaugurat cronica literară în pagina 2-a a noului ziar „Ecoul" — subtitlul critic face niște mărturisiri de credință pe care le însemnăm aici.

D-l Șerban Cioculescu mărturisește că un „vițiu de structură" l-a făcut să nu evcluieze în decursul carierii D-Sale. Cantonat într'o poziție intelectualistă și estetică, dânsul a năzuit către „acea obiectivitate a judecății care garantează înțelegerea operelor literare".

„Nu m'am încrezut nici un moment — continuă D-Sa — în capriiciile de tip feminin ale subiectivității, care pot da totuși critici de încântătoare alcătuire impresionistă... Am crezut că rostul criticului este de a surprinde frumosul unde se află ascuns, de a-l explica în măsura în care este definisabil și de a-l comunica criticilor, cultivați, entuziasmul pentru literatura cea bună, în sensul estetic al cuvântului. Am rămas mereu sceptic față de credințele unor confrați, în caracterul așa zis creator al criticei, adică în putința de a constitui ea însăși, critica, un fel de literatură, valabilă prin frumusețea expresiei".

Să nu ne facem închipuirea — precizează criticul în continuare — că prin iscusința condeiului, glosatorul poate să rivalizeze cu creatorul. Pârghiile de rezistență ale adevăratei critici sunt credința în frumos... și credința în puterea de aproximare a frumosului". — Credința în frumos trebue să fie „absolută și nesovăitoare"; credința în puterea de aproximare a frumosului e prin firea ei „relativistă".

Criticul, conclude D-l Șerban Cioculescu, nu se naște — ca poetul — ci devine, adică se formează citind, studiind, reflectând; iar „critica de autoritate" rămâne „un simplu deziderat cultural".

ION OANA

Cuvântarea d-lui Decan Aurelian Ionașcu la sărbătorirea absolvenților Facultății de Drept, seria 1943-44

Incheierea studiilor universitare pe care o sărbătorim astăseară este un moment important în viața Dvs. Este hotarul între viața studențească de până acum, a cărei îndatoriri s'au rezumat doar la asimilarea de cunoștințe și la cultivarea Dvs. spirituală și viața care vă așteptă de astăzi înainte, plină de griji și de răspunderi, și în care, vă asigur, îndatoririle de eri vă vor apare drept privilegii și deosebite satisfacțiuni.

Ați avut, este adevărat, o studenție grea, începută și terminată în timp de războiu. N'ați cunoscut veselia tradițională a vieții studențești. In schimb, ați avut privilegiul s'o trăiți mai eroic. Dvs. care v'ați început viața studențească în toamna anului 1939 în Clujul nostru drag, ați trăit, împreună cu noi, clipele amare ale refugiului, dificultățile instalării la Sibiu, iar în anii din urmă unii dintre Dvs. ați trebuit să schimbați băncile Facultății cu cele ale școlilor militare sau chiar cu tranșeele frontului de luptă.

In acest moment când, adunați în jurul acestei mese, profesori și studenți, în frunte cu Rectorul nostru, sărbătorim absolvirea studiilor Dvs. universitare, gândul nostru se îndreaptă către aceia dintre Dvs. care în lada lor de campanie și-au strecurat și cursurile universitare, spre a le ceti între două lupte pe câmpurile îndepărtate ale răsăritului. Ei au absolvit odată cu Dvs. cursurile universitare, dar neglijând poate un examen sau două, au dat în schimb, cu deplin succes. cel mai greu examen, acel al bărbăției lor și al virtuților de vitejie și eroism ale neamului nostru. Lor le transmitem gândul nostru cel mai scump și totodată căldura sufletului nostru.

Cu Dvs. pleacă din Facultate ultimii studenți care și-au început studiile la Cluj, ultimii studenți care au vie în memoria lor amfiteatrele noastre dela Cluj, Biblioteca universitară, Colegiul Academic, Parcul sportiv și toate așezămintele noastre dela Cluj. Plecarea Dvs. ne lasă în suflet un sentiment de tristețe, căci vom rămâne numai noi profesorii singurii martori ai vieții universitare clujene.

Ați învățat în Facultatea noastră dreptățile neamului și cărțile de legi, ați învățat cum și în ce fel funcționează cântarul dreptății. Sunt învățăturile noastre. Vă rămâne, pentru a completa simbolul de pe drapelul Facultății noastre, să puneți mâna pe lancia lui Ionescu și, alături de celelalte brațe tinere ale neamului, să faceți să isbândească dreptatea veșnică a românismului.

NOTĂ

Cheltuelile materiale (de întreținere) ale coloniei studenților refugiați, organizată în vara 1943 în căminul de munte universitar din stațiunea Păltiniș, au fost suportate de Onor. Comisariat General al Refugiaților din Transilvania de Nord. Aceste cheltueli — cuprinzând diurnele personalului de conducere, de serviciu, hrana studenților și ajutoare mărunte, s'au ridicat la suma de 734.055 Lei.

„PRIETENII UNIVERSITAȚII CLUJENE“

RAPORT

asupra activității Asociației „Prietenii Universității Regele Ferdinand I“ din Cluj-Sibiu pe anul școlar 1942/43.

I.

In intervalul de timp dela 1 Noembrie 1942 până la 1 Octombrie 1943 s'au înscris în organizația centrală a Asociației un număr de 158 membri noi, astfel încât numărul total al membrilor acestei organizații se cifrează în prezent la 289.

Din cotizațiile acestor membri s'a încasat în anul școlar 1942/43 suma de lei 50.803.

Din dobânzile sumei depuse la „Banca Românească“ 303.

II.

In cursul anului școlar 1942/43 au fost constituite următoarele filiale ale Asociației noastre:

1. *Filiala Turda*, având în frunte un comitet prezidat de Dr. C. Todea.

2. *Filiala Alba-Iulia*, având în frunte un comitet prezidat de Dl Dr. Septimiu Bariţiu.

3. *Filiala Arad*, având în frunte un comitet prezidat de Dl Dr. P. Siartău, iar președinte de onoare fiind ales P. S. Episcopul Andrei Mageru.

4. *Filiala Timișoara*, având în frunte un comitet prezidat de Dl Dr. Eugen Suciu, președinți de onoare fiind P. S. Episcopul Lăzărescu, Dl Prim-președinte de Curte, Marta și Dl Mocsony.

5. *Filiala Brașov*, prezidată de Dl Dr. Ovidiu Păcurariu.

6. *Filiala Sibiu*, având în frunte un comitet prezidat de Dl Docent Dr. Octavian Filipescu, președinți de onoare fiind I. P. S. Mitropolitul Dr. Nicolae Bălan, Dl General Macici, Comandantul Armatei I, și Dl prof. Iuliu Moldovan, Președintele „Astrei“.

In cursul lunei Noembrie, printr'o scrisoare adresată filialelor noastre, Dl Președinte al Consiliului de Administrație le-a supus spre soluționare următoarele chestiuni:

1. Favorizarea tuturor manifestațiilor de ridicare a demnității și solidarității naționale. Accentuare permanentă a siguranței victoriei dreptății noastre naționale. Apel deci la toți, pentru prezență la toate manifestațiile și mai ales la 1 Decembrie, ziua sfântă a neamului.

2. Strângerea unui fond până la 1 Ianuarie 1943 pentru Asociația noastră și, în același timp, prin contribuția unuia sau mai multora, crearea de burse lunare, începând cu data de 1 Ianuarie. Bursa va fi de 4000 lei lunar, putând fi dată de un donator sau de mai mulți și trebuind să fie trimisă exact în ziua a 15-a a lunei. Acum este ocazia de a arăta cu toții și mai ales aceia, care au venituri suficiente — puterea de sacrificiu, adus pentru studenții refugiați fără părinți.

Chestiunea burselor date de Asociația „Prietenii Universității“ trebue soluționată cu cele mai mari sacrificii, pentru a arăta lumei românești un exemplu de faptă bună.

Apelul D-lui Președinte al Asociației noastre a aflat un cald răsunet în rândurile foștilor studenți ai Universității noastre, iar rezultatele nu s'au lăsat așteptate.

Iată mai jos un scurt bilanț al activității Filialelor Asociației:

1. *Filiala Turda* a pus la dispoziția Consiliului nostru de administrație 3 burse în valoare de 3600 lei lunar.

In afară de aceasta, filiala Turda a desfășurat și o rodnică activitate de propagandă națională, organizând 2 festivaluri la Turda și unul la Sibiu (în ziua de 20 Iunie 1943), festivaluri la care a participat un foarte numeros public și care s'au bucurat de un desăvârșit succes.

2. *Filiala Arad* a pus la dispoziția Consiliului de Administrație 13 burse de 3600 lei lunar, iar medicii primari de județ și de circumscripție din județul Arad au înființat 4 burse de 3600 lei lunar pentru studenții săraci și merituoși dela Facultatea de Medicină din Cluj-Sibiu.

3. *Filiala Timișoara* a pus la dispoziția Consiliului nostru de Administrație 5 burse în valoare de 3600 lei lunar.

4. *Filiala Brașov* a pus la dispoziția Consiliului nostru de Administrație 7 burse de 3600 lei, iar Primăria Brașov 3 burse de aceeași valoare.

In afară de aceasta, Filiala Brașov a acordat ajutoare bănești de Sfintele Sărbători ale Paștelui la diferiți elevi refugiați și săraci, sau la alți refugiați.

Din cauza situației nedrepte create provinciei noastre prin trasarea unei mejdii nedrepte peste inima Ardealului, filiala Brașov a socotit că face un punct de mândrie al programului ei de a ține mereu treaz sentimentul de credință nestrămutată în împlinirea revendicărilor noastre naționale integrale. In acest scop, ea a pus în programul ei organizarea unui program de conferințe, șezători, etc. atât în principalele centre ardelene, cât și în alte provincii.

Pentru început, secretarul general al Filialei, D. E. Boșca-Mălin, s'a deplasat la Bolgrad-Basarabia, în numele Asociațiunii, unde a organizat o șezătoare cu concursul scriitorilor ardeleni tineri: T. M. Welther, Dem. Gh. Nolla, Mircea Balteș și Radu Teculescu. Cu această ocazie, Dl E. Boșca-Mălin a conferențiat despre „Țara Cătanelor Negre“. Felul înălțător cum a decurs șezătoarea a fost subliniat de întreaga presă românească.

5. In ce privește *Filiala Sibiu*, deoarece ea a luat ființă chiar la sfârșitul anului școlar, ea nu a avut putința de a acorda burse pe anul expirat.

ASOCIAȚIA „PRIETENII UNIVERSITĂȚII CLUJ-SIBIU“ SECȚIA BANAT

Lista Nr. 5 a D-lui Dr. Jurca.

Pentru înscriere de membri
30. X. 1942.

Dr. Eugen Suciu, delegat al Comitetului de inițiativă Timișoara.

1. P. S. Episcop Veniamin 5000 Lei; 2. Arhim. Dr. L. Busuioc 5000 Lei; 3. Dr. David Jurca, medic 5000 Lei; 4. Romulus Boldea, Preș. Com. de Avere 5000 Lei; 5. Ing. Ștefan Bornuz 5000 Lei; 6. Ing. Dmaschin Stroca 5000 Lei; 7. Mihail Pătrescanu, farmacist 5000 Lei; 8. Isaia Suru, protopop 5000 Lei; 9. Dr. Dimitrie Novăcescu, advocat 5000 Lei; 10. Dr. Nicolae Ștefănigă, advocat 5000 Lei; 11. Dr. Nicolae Domăneantu, advocat 5000 Lei; 12. Dr. Gheorghe Mihail, medic 5000 Lei; 13. Dr. Anton Titus, advocat 5000 Lei; 14. Dr. Ioan Adam, medic 5000 Lei; 15. Dr. Petri Iacob, medic 5000 Lei; 16. Prof. Matei Armaș, dir. de liceu 5000 Lei; 17. Dr. Isac Rădulescu, advocat 5000 Lei; 18. Bujor Barbu, primpretor 5000 Lei; 19. Biserica parohială ortodoxă rom. Caransebeș 5000 Lei; 20. Gheorghe Repede, notar public 2000 Lei; 21. Mihail Feneșanu, advocat 2000 Lei; 22. Dr. Chivu Cocoș, advocat 2000 Lei; 23. Dr. Zeno Muntean, Rec. Acad. teolog. 1000 Lei; 24. Dr. Nicolae Corneanu, cons. eparhial 1000 Lei; 25. Dimitrie Grecu, preș. trib. 1000 Lei; 26. A. Comoroșan, preș. trib. 1000 Lei; 27. Petre Popovici, magistrat 1000 Lei; 28. Nicolae Tămășeanu, șef. jud. 1000 Lei; 29. Dr. Gheorghe Dragu, advocat 1000 Lei; 30. Dr. Dimitrie Zgăvărdia, cons. eparhial 1000 Lei; 31. Constantin Vasilescu, advocat 1000 Lei; 32. Dr. Al. Crăciunescu, medic 1000 Lei; 33. Pr. R. Ancușa, cons. eparhial 500 Lei; 34. Prof. Costinescu 500 Lei; 35. Dr. C. Cornescu, dir. de bancă 500 Lei; 36. Sever Boscaciu, profesor 500 Lei; 37. I. Bujoru, profesor 500 Lei; 38, Dr. Aurel Gavris, medic 500 Lei; 39. Aurel Nicolescu, farmacist 500 Lei; 40. George Neamțu, profesor 500 Lei; 41. Tătariu Isidor, dir. de bancă 500 Lei; 42. Preot Teodor Roșca 500 Lei.

ASOCIAȚIA „PRIETENII UNIVERSITĂȚII REGELE FERDINAND I“ CLUJ-SIBIU. FILIALA SIBIU

Sibiu, 29 Octomvrie 1943.

Domnule Președinte,

Avem onoare a vă comunica, că filiala noastră din Sibiu a obținut 17 burse începând cu data de 1 Neomvrie 1943 pe timp de 10 luni pentru a fi distribuite studenților merituoși ai Universității Cluj-Sibiu.

Donatorii burselor sunt următorii:

Dr. Nicolae Petra, directorul băncii „Oașia“, una bursă în sumă de Lei 5.000; Banca „Oașia“, Sibiu, una bursă în sumă de Lei 3.000; Camera de Industrie și Comerț, Sibiu, două burse a lei 3.000; Dr. Ilie Floașiu mare comerciant, Sibiu, una bursă în sumă de lei 5.000; Banca Centrală Sibiu, una bursă în sumă de lei 5.000; Spitalul de Boli Mintale Sibiu, două burse a lei 5.000, acordate în hrană, prânz și cină, clasa I; Furnizorii Spitalului de Boli Mintale Sibiu, una bursă în sumă de lei 3.000; Spitalul Public Sibiu, 2 burse a lei 5.000, acordate în hrană clasa I, prânz și cină; Furnizorii Spitalului Public Sibiu: D-nii Petre Mocianu și Valeriu Chidu, una bursă în sumă de lei 3.000; Dl Ilie Șteflea, mare comerciant Sibiu, una bursă în sumă de lei 3.000; Dl Dumitru Sârbu și Ilie Fulea, una bursă în sumă de lei 3.000; Banca „Albina“ una bursă lei 6.000; Cinematografele „Corso“, „Rio“ și „Apollo“, una bursă în sumă de lei 3.000; Dl Moga, una bursă în sumă de lei 3.000. Total 17 burse lunar în sumă de lei 68.000. Suma totală pe 10 luni lei 680.000.

Președintele Asociației Filiala Sibiu
Medic Primar Director,
Doc. Dr. OCT. FILIPESCU

† I. Simionescu

Vineri, 7 Ianuarie s'a stins din viață profesorul Ion Simionescu, președintele Academiei Române. Prin această moarte cultura românească pierde pe unul din cei mai mari animatori ai ei, pe omul care a știut să împace cercetarea științifică riguroasă cu împrăștierea ei în massele largi ale poporului.

Ion Simionescu s'a născut în 1873, într'un sat din județul Bacău. După ce face liceul la Botoșani, urmează cursurile Universității din Iași, unde își ia în 1894, licența în științele naturale. Academia Română îl trimite pentru continuarea studiilor la Viena, unde e proclamat doctor în filosofie și geografie. De acolo pleacă la Grenoble, unde-și continuă studiile de specialitate.

Intors în țară, e numit în 1900 profesor la Universitatea din Iași, iar în 1912 e ales membru al Academiei Române. In 1929 vine la Universitatea din București, iar în 1941 este ales președinte al Academiei Române.

Profesorul Ion Simionescu a început prin a studia Geologia și Paleontologia. După ce a tipărit mai multe lucrări de valoare, apreciate atât în țară cât și în străinătate, ca: Creta superioară și calcarurile cu Lithothaminium pe malul Prutului (1897); Geologia României (1906); Introducere în Paleontologie (1928) — și multe altele, profesorul Ion Simionescu se dedică total unei misiuni uriașe: luminarea masselor. Scrie o mulțime de volume și broșuri de popularizare, menite să ridice nivelul intelectual al țăranilor noștri. Fiind un călător pasionat, cutreeră munții cu sate și păduri, nelăsând un singur colț necercetat. Rodul acestor călătorii se află în cărțile lui apărute în ultimii ani, cărți în care se găsește oglidită țara noastră cu toate realitățile și frumusețile ei.

Cu profesorul Ion Simionescu, lângă al cărui proaspăt mormânt ne descoperim pioși, țara noastră pierde pe unul din cei mai mari iubitori ai ei, iar cultura românească pe omul care toată viața și-a dedicat-o unui nobil ideal: răspândirea științei în rândurile poporului.

Filmul în lumea studentelor

Colțul Studentei

DOINA V. POP

— „Filmul este singura artă dela al cărei farmec nu se poate sustrage nici un om. Există oameni fără simț mzuical, alții fără înțelegere pentru pictură, arhitectură sau plastică — dar nu există nimeni care să nu fie adânc impresionat de film — fie aprobându-l, fie respingându-l“ — astfel scria despre film acum cinci ani Wolfgang Liebeneiner, acela care astăzi este la conducerea Casei U. F. A.

Părerea aceasta este desigur nu numai a unui cunoscător în materie — cum este cazul citat, ci este o opinie la care aderăm toți și mai mult noi studentele. Acest lucru este foarte natural căci dupăce studenta dela medicină stă aplecată deasupra cadavrului și caută să descopere un nerv sau un vas capilar, sau studenta dela Filosofie și Litere se luptă să ia notițe la istorie, filologie sau filosofie sau însfârșit după ce studenta la Drept încearcă să memorizeze cine știe ce legi sau formule rigide, un film bun te destinde, te face să te recreezi nu numai din punct de vedere intelectual ci și sufletesc.

Dar nu numai atât, ci sunt cazuri când găsești introdus în program în orele de după amiază libere, un film — și fără să exagerez — adesea prezența la cinematograf este mai regulată decât la cursuri — aceasta ca o reminiscență din liceu când renunțam la orele plictisitoare de greacă sau fizică — deși cu mari riscuri — pentru un film bun.

Dar în ultimul timp acest lux nu și-l poate permite oricine — spun „lux“ pentrucă astăzi este mai scump cinematograful decât teatrul — și chiar o adevărată vâlvă s'a produs la urcarea prețurilor în tineretul universitar.

Amestecându-te în mulțimea care iese dela un film — mulțime care în mare parte este formată de studenți și studente, vei auzi foarte multe și felurite opinii relative la film și la preferințe între artiști și artiste. Ca să precizez că un gen de filme este preferat altuia este chiar impoosibil, deoarece părerile sunt împărțite și chiar atât de felurite încât este cu neputință să dai întâietate unora în defavorul celorlalte.

Cu toate că producția s'a intensificat simțitor în toate țările europene — totuși nu s'a ajuns încă la acoperirea necesităților care dela izbucnirea războiului au sporit uimitor. Pentru ca cele afirmate aici să nu pară simple iluzii personale, voiu arăta rezultatele unei statistici, din care reese că în anul 1939 cele 7000 de cinematografe germane numărau anual 625 milioane spectatori, în 1941 s'a ajuns la 900 milioane, iar în 1942 cifra a depășit un miliard de spectatori.

Mai puține la număr sunt filmele franceze, mlut apreciate și în ultimul timp filmele românești.

Filmul este privit — ca și o operă literară — din două puncte de vedere: al conținutului, când ne interesează subiectul ca atare și al formei — când atențiunea se îndreaptă asupra realizării tehnice, a muzicalității și a puterii de expresie.

Bazându-ne pe această împărțire a filmului după temă și formă — putem vorbi de filme istorice, care reprezintă un fragment din istoria omenirii, etice — care au un scop moral — dar moralitatea se poate găsi și în filme care în aparență sunt imorale și sunt și filme — ce este drept puține la număr, care sunt opere artistice și sunt apreciate datorită valoriilor pur estetice. In ele predomină spre exemplu desemnul — cum a fost „Pinnochio“.

Referindu-ne la formă, va trebui să vorbim despre problema evoluției tehnice, care în decursul anilor a evoluat pe rând dela filmul mut la filmul sonor și dela filmul alb și negru la cel colorat. Insăși filmul tehnicolor a evoluat și culorile stridente și ne-

(Continuare în pag. 8)

„GAUDEAMUS IGITUR"

Studenții brașoveni prin Cluj și Târgu-Murășul de altădată

II.

In jurul luminatelor capete de profesori brașoveni se strângeau toți studenții pentru ca împreună să se ridice cu elan tineresc spre orizontul unde creștea, în vâlvătăi de nestăvilit, marele ideal național. Profesori, studenți și întreaga populație românească a Brașovului din acele vremi formau un singur bloc, un singur front în fața tuturor vitregiilor vremii. In studențime se punea toată nădejdea. De aceea era încurajată, iubită, învăluită cu priviri calde și se căuta pe toate căile să se înlesnească în sufletul ei desvoltarea dorului de libertate, de independență. Școala din Brașov are prin aceasta marele merit de a fi pregătit elementele care mai târziu aveau să ducă la bun sfârșit Visul cel mare.

„Școala din Brașov — spune mai departe Ioan D. Sandu în discursul amintit mai sus — ne-a dat independența în gândire și acțiune și ne-a învățat să prețuim valoarea oamenilor și a lucrurilor peste contingențele aparente și trecătoare. Ea ne-a insuflat simțul măsurii, eleganța sobră, și ne-a făcut să simțim fiorul și plăcerea creației.

Prin contactul viu cu Țara Românească, de unde primea impulsuri de viață, sprijinit de o populație cu vechi tradiții de cultură conștientă și dârză în apărarea drepturilor ei, Brașovul oferea mediul cel mai potrivit pentru creșterea tinerimii în spirit național. Șiruri de generații au pornit dela această școală și s'au răspândit în toate colțurile Transilvaniei și dincolo de munți. Ei au fost tot atâția pioni ai gândirii și simțirii românești. Astfel, Brașovul a jucat un rol covârșitor în pregătirea tinerimii pentru clipa supremă a unirii".

AL ZECILEA MAIAL AL BRAȘOVENILOR DIN CLUJ LA HOIA. „GAUDEAMUS SIGISMUND"

Dar foștii studenți ai Brașovului, revărsându-se prin celelalte orașe ale Transilvaniei, mai ales după Unire, duceau cu ei nostalgia frumoaselor tradiții studențești, a maialurilor de neuitat, introitus și comenzi. Astfel s'au gândit să reînvie și să facă cunoscut aceste obiceiuri și Românilor din celelalte orașe, mai ales că acestea erau mult mai încercate în ce privește străinismul decât Brașovul. In felul acesta a fost înființată la Cluj Societatea Brașovenilor, din care făceau parte foștii studenți dela Brașov, iar ca membri de onoare erau cooptați toți acei care se identificau cu idealul acestei societăți: reînvierea frumoaselor tradiții studențești brașovene și ridicarea unui steag de solidaritate națională, în mijlocul luptelor politice și a maselor de streini. Am în față numărul festiv al celui de al zecelea maial al Brașovenilor din Cluj. Poartă următorul antet:

Stejerișul Clujului (Hoia) — Numărul 3 (Manuscris) — 17 Mai 1936 „Gaudeamus Sigismund" — Foaie ocazională — Gaudeamus Sigismund, Junele lui Solomon (Varianta lui Niță Romanul) — Redacția: Intre Brânzaș și Hoia — Redactor șef: Mocu. (Niță Romanul, trocar cumsecade, care inventase varianta „Gaudeamus Sigismund", după priceperea lui în cele latinești, era hamal și factotumul „studenților", cerberul butoiului la maial, introitus și comande).

Articolul introductiv îl scrie profesorul Sextil Pușcariu: „Maialul Brașovenilor a devenit pentru Cluj sărbătoarea primăverii. Când pe străzi trece fanfara și se cântă Gaudeamus la Lupoaică, toată lumea se pregătește să iasă la Stejeriș, unde pete calde de lumină se așternpe pajiștea verde și albastrul cerului se zărește prin perdele tinere de frunze.

Dar nu e numai frunza verde — cu care poetul popular își începe cântecele, de dragă ce-i este — care atrage toată suflarea românească, ci atmosfera de curată prietenie și de senină solidaritate brașoveană, așa cum ea se manifestă, în botezul vulpoilor, în Romana lui Costi Sotir, în glumele lui Comșa, în improvizațiile spirituale ale lui Mocu, în flueratul lui Abrudeanu, în citațiile grecești ale lui Zeicu și în duetul nelipsit Muntiluga.

Acum zece ani am făcut o experiență, azi, după un deceniu, serbăm consacrarea unui obiceiu. Și suntem mândri că în mijlocul atâtor înoiri am putut salva o tradiție frumoasă".

MAIALUL DIN 12 MAI 1929

La Cluj Brașovenii au reușit să se impună nu numai Românilor, ci și celorlalți locuitori ai orașului. Clujenii s'au strâns în jurul foștilor studenți din cetatea dela poalele Tâmpei, animați de frumoasele tradiții studențești și de suflul cald de naționalism curat și solidaritate națională. Hoia, Stejerișul Clujului a cunoscut multe clipe de adevărată înălțare sufletească începând din anul 1926.

In procesul verbal luat la maialul Brașovenilor din 12 Mai 1929 în Hoia Clujului se spune că de față erau toți Brașovenii, credincioși obiceiurilor vechi, sub presidiul domnilor dr. Sextil Pușcariu (prefect), dr. Costi Sotir (șef aranjator perpetuu și mare maestru al dansului de coloană Romana) și dr. Valeriu Bologa, cantor-loci fiind Nicu Dordea, iar Fux-maiori dnii dr. Băleanu și Nicu Munthiu.

Dintre cei noi botezați la acest maial amintim pe câțiva, nu numele primit: d. Badiu-Bădiță, d. Gârbacea-Mișculeț, d. Jinga-Mussolini, d. Macrea-Nae Prostu no. 2, d. Oancea Ioan Crăcănel, d. Pulca-Donț, d. Pușcaș-Chistol, d. Sbârcea-Fâstâceală, d. Tanislau-Cimpoi, d. Tatulea-Nyitru, d. Vuia-Nătărângu, etc., etc...

Comanda a fost deschisă la ora 13 și 50 în timp ce mesenii sub conducerea vrednicului cantor-loci intonau: „Merge o comandă". Contra-puncturi (pentru menținerea ordinei) au fost numiți de către onoratul Presidium Fux-maiorul Băleanu și d. Cioban. Moment culminant când s'a cântat „Pe-al nostru steag e scris unire" după care Presidium-ul a rostit următoarele: „Silentium! Dragi Comilitoni! Suntem în zilele mari ale praznuirii Unirei. Pe toți vă rog să ridicați în picioare și să ridicați cu mine un pahar pentru Țara Românească în veci unită. Trăiască întru mulți ani"!

Apoi veselia a urmat mai ales că a început duelul de epigrame dintre dr. Iustin Cloșca Iuga și profesorul Gherghel, iar Fărăianu s'a întrecut cu anecdotele. Au urmat frumoase dansuri naționale brașovenești, dintre care nu lipsea desigur Romana, condusă de marele maestru Costi Sotir, iar, mai spre seară, a doua parte a comandei sub presidiul dlui Mihail Șerban, rectorul Academiei de Agricultură. Doar sfârșitul a fost mai altfel, dar conform tradiției. O ploaie mănoasă de primăvară a venit să încheie acest maial care s'a nimerit tocmai în ziua de 12 Mai, în care zi Sf. Pancrațiu nu uită niciodată să spele ogoarele . . .

BRAȘOVENII IN TÂRGU-MURĂȘUL DE ALTĂDATĂ

La Târgu-Mureș Brașovenii au fost organizat în societatea Gaudeamus, de către, veșnic tânăr, profesorul Niculae Sulica, după ce a fost investit la Cluj cu toate drepturile de a fi prefect atât pentru oraș cât și pentru întreaga regiune a Săcuimii, în anul 1934. Ajutat fiind de d. Grigoriță, un neobosit luptător ardelean, ca secretar general al societății, dsa a organizat nu numai pe absolvenții școlilor brașovene, ci a reușit să cuprindă în „Gaudeamus" întreaga societate românească a acestui oraș, atât de înstrăinat dealungul vremii, precum și tinerele generații ale Liceului Al. Papiu Ilarian. La cauza Brașovenilor s'a primit și aderarea Reuniunilor femeilor ortodoxe și ortodoxe-unite. Astfel profesorul Nicolae Sulica a fost primul care a reușit să strângă în jurul steagului brașovean de solidaritate națională pe toți Târgu-Murășenii, într'o luptă politică și socială cu binefăcătoare urmări. Tot d-sa a reînviat la Târgu-Mureș, ceeace nu s'a realizat nici la Cluj, petrecerile de toamna (Introitus), obținând din partea primăriei orașului frumosul chiosc de pe Platoul Cornești, care a fost apoi restaurat în vederea serbărilor câmpenești pe care le organizau brașovenii. Astfel a început profesorul Nicolae Sulica o frumoasă activitate de redeșteptare națională, fiind secondat ca prefect de subprefecții Fulea, Șerban Cioran, iar mai târziu de generalul dr. Eugen Curta, pe vremea aceea primar, decedat, după grele suferințe, acum câteva luni la Brașov. Casierul societății era d. Cioran, care a fost și Fux-maior, iar în calitatea atât de râvnită, de butoier, era d. Lupșan.

Un maial de altădată „Botezul Fucșilor"

Era, pare-se, acum vreo cinci ani și parcă a fost doar ieri.

Zi frumoasă de Mai. Sâmbătă după amiază, cu o zi înainte de maial, prefectul, profesorul Nicolae Sulica, inconjurat de statul major și urmat de elevii școalelor din oraș au defilat în sunetul marșurilor, pe străzi anunțând Târgu-Murășenilor maialul. A doua zi, des dedimineață, în curtea liceului Al. Papiu Ilarian se adunaseră toți cei ce făceau parte din Societatea Gaudeamus. Se umpluse curtea vastă de Brașoveni adevărați și... adoptați. Printre toți se remarca figura profesorului Nicolae Sulica, prin mânile căruia au trecut peste 40 de generații de elevi, numit de aceștia Pater și Baciu, încă tânăr, cu chipiul, bastonul și eșarfa tradițională. Apoi, încolonați în ordine, s'a cântat în fața liceului cântecul studențesc Gaudeamus, culminând cu strofa „vivant profesores", după care a început defilarea pe străzi, cu opriri în fața instituțiilor unde la fel se cânta cântecul tinereții eterne. Apoi, pe Bulevard, în sus, spre Platoul Cornești.

(Continuare în pag. 8)

Cronica realistă

asupra celor întâmplate în a doua săptămână la Păltiniș

Dece când azi încerc să scriu poema faptelor trecute,
Ochii tăi ca două lacuri nu mai sunt ca să-mi ajute,
Să-mi înec în ei amarul și durerea mea cea mută
Când îmi amintesc de balul din dumineca trecută...
Măreție și splendoare! Cei ce l-au văzut îl știu.
Pentru D-voastră însă, încerca-voi să-l descriu.
A fost ceva ca în basme, și mai și ca în reviste
Toți băeții „malagamba", fetele „malagambiste"...
Cu lumini multicolore și cu lux de toalete,
Cu gogoși la ora zece și cu supliment de fete!
Dansatoare renumite pe întregul internat,
Imbrăcate 'n celofibră și cu părul ondolat.
Cavalerii cu mustață și cu zâmbet prefăcut,
Toată ziua alergară, după lucruri de'mprumut:
Pantaloni, vestoane, ghete, sau eventual... cravata.
(Fiindcă are picățele o s'o dea pe față... gata!)
Abia începuse balul, n'a trecut un sfert de oră
Și întregul „corp didactic" mi s'a avântat în horă.
Și să fi văzut atuncea valsuri repezi și turbate,
Profesoare cu eleve — laolaltă — amestecate...
Pân' au obosit și toate adunându-se inel,
Au deschis cu fonduri proprii un trafic de... pătrunjel!
Și — uite — așa decurse balul până când din întâmplare,
S'a rupt acul, s'a spart placa și plecarăm... la culcare.
Săptămâna o 'ncepurăm cu excursii pe Onești
Și cu trista escapadă când ne-am dus să prindem pești,
Pân' la cheile vestite ale râului Cibin,
De-am crezut că niciodată de acolo n'o să vin...
N'am prins nici-un păstrăv, fiindcă nici un păstrăv n'am găsit
Erau toți plecați de-acasă. Probabil la pescuit...
Numai unul întâlnirăm, dar pe ăla l-am iertat,
A făcut dovadă scrisă cum că este refugiat
Dela Gura Văii, unde pescuitul e bogat...
Dar evenimentul „bombă" petrecut deci pe furiș,
A fost când sportivii noștri au intrat în Păltiniș.
Și acuma chiar cu riscul de a nu rămâne viu,
Dați-mi voe, pe cont propriu, puțintel să ni-i descriu:
Tipi solizi, cu mutra acră, îmbrăcați aproape goi,
Toată ziua-și poartă forța musculară printre noi.
Nu mai ești stăpân pe tine, nu știi pe ce ieși din casă.
Dacă te-ai ciocnit de unul, te-a făcut... „minge la plasă"...
Imbarcați într'o mașină rezistentă la tonaj,
Au adus aici cu dânșii cel mai primejdios bagaj...
Mingi de fier cât luna plină (vai de capetele noastre)
Sulițe cu fier în capăt (par'că le și simt în coaste),
Discuri de stejar tivite și cu fier și cu aramă;
Inălțat-am rugi pioase către Domnul, către Sfinți,
Mai ales noi, refugiații, așa ziși „fără părinți",
Să ne apere de sporturi, să n' ajungem prinurmare,
Rfugiați din colonie, fără mâni, fără picioare...
...Nu-i destul să dormi cu frică, — astfel fiind faptele —
Dar se duc și pe la Șanta și ne beau tot laptele.
Când au vrut să sape 'n curte, eu am zis că nu-i a bună.
Sub pretexte puerile ne-au săpat „groapă comună",
Orice plânset e zadarnic! Nimeni nu le stă 'mpotrivă.
Mie deja îmi miroase de pe-acuma a... colivă!
Se găsește printre dânșii un talent original,
Sportiv doar pe din 'afară, dinlăuntru muzical...
După nume e din Texas, din Madrid sau... Riviera,
E tenorul Ragușita, așa zis, Vento di Sera...
Pân' acuma nici o fată n'a rămas fără ochiadă,
Nu există noapte 'n care să nu dea o serenadă...
Lumea însă-i rea de gură — e primit cu ochi haini —
Dela „Militari" se spune, c'ar lipsi niște... găini!...
Cercetările urmează chiar și în acest moment.
Orice-o fi să se întâmple, vă voi ține la curent!

O. BULBUC

REVISTA REVISTELOR

CRONICAR, I, 1, Decemvrie 1943

Așa se numește o nouă revistă bucovineană, în ale cărei pagini, după cum ni se spune în „*făgăduiala de început*", vor domni „două comandamente: *bunul simț* în atitudine, și în selecția materialului, *calitatea*", două criterii care însă sunt atât de vaste și imprecise, încât pot acoperi lucruri foarte diverse și nemulțumitoare. Numărul de față aduce un studiu filosofic al d-lui Dumitru Isac: „Elemente de viziune integrală"; apoi niște comentarii pretențioase la „T. Maiorescu" al lui Lovinescu, semnate de Aurel Vasiliu; proză semnată de: Simion Ghinea (o nuvelă: „Pedeapsa"); George Z. Antonescu, etc. Cronicile sunt susținute de d-nii: George Todoran (cam superficial, a se vedea recenziile la „Viața lângă cer", al cărei autor este „o mângâere și o certitudine", pentrucă dânsul este „leneș" și „boem", bată-l să-l bată, — la „Paradisul peregrinar" precum și însemnările despre Ion Moldoveanu și Pavel Dan), Aurel Vasiliu, Gh. Noveanu, E. Ar. Zaharia, etc.

Dacă proza și critica acestei reviste prezintă și unele părți bune, poezia în schimb a rămas tot în stadiul metaforic, peltic și îngeresc de acum zece ani al liricei bucovinene, cu deosebirea că atunci avea prospețimea noutății și câteva talente viguroase, pe când astăzi are doar mai multă pretențiozitate, pe care și-o lăfăe prin toate revistele Țării Fagilor.

Ținuta exterioară elegantă, reproduceri în culori și fără, prețul lei 100, etc.

KALENDE, II, 10—11, Oct—Nov. 1943

Iată o revistă căreia nu i se poate reproșa decât apariția exagerat de sporadică. D. Vladimir Streinu a reușit să imprime — sunt 2 ani deatunci — în foarte scurt timp, un timbru nou unei publicații care nu se mai putea descurca din studiile de multe ori seci, de istorie literară, care o copleșeau. După câtva timp a schimbat titlul revistei, scoțându-o de sub tutela „Prietenilor Istoriei Literare". Cu un grup de colaboratori aleși, dintre care n'au lipsit numele unor E. Lovinescu, Șerban Cioculescu, Hortensia Papadat-Bengescu. Dan Petrașincu, Ion Biberi, Pompiliu Constantinescu, Perpessicius, — nici acelea ale unor tineri îndrăsneți atât în polemică cât și în poezie, ca Geo Dumitrescu, Virgil Ierunca, Const. Tonegaru, etc., d. Vl. Streinu a reușit să închege poate cea mai serioasă revistă de literatură de astăzi.

Numărul ultim aduce un studiu al d-lui Vl. Streinu, întitulat: Politica tradiției și spiritul de inovație la „Literatorul", un fragment: Al. Russo, din Istoria literaturii române, pe care d. Șerban Cioculescu o pregătește împreună cu Vl. Streinu și Tudor Vianu, — un studiu semnat de d. Const. I. Dihoiu, care caută să dovedească formația italiană a lui N. Filimon, o bucată de proză a d-nei H. P.-Bengescu: Provincială, etc. Poezia e prezentă prin Virgil Gheorghiu, Geo Dumitrescu, Const. Tonegaru, E. Ar. Zaharia, Radu Stanca, etc. Din „Corydon"-ul acestuia din urmă, o poezie filtrată prin apele pure ale estetismului orgolios, singular, beat de sine, pe care ar trebui să o reproducem în întregime, ne vom mulțumi cu câteva strofe:

„C'un tainic creion îmi sporesc frumusețea,
Fac bae în cidru de trei ori pe noapte,
Și 'n loc de scuipat am ceva ca un lapte,
Pantofi cu baretă mi-ajută svelteța
Și-un drog scos din sânge de scroafă nobleța.

Toți dinții din gură pudrați mi-s cu aur,
Mijlocul mi-e supt în corset sub cămașe,
Fumez numai pipe de opiu, uriașe,
Pe brațul meu drept tatuat-am un taur
Și fruntea mi-e 'ncinsă cu frunze de laur.

Prin lungile, tainice unghii vopsite
Umbrela cu cap de pisică rânjește,
Și nu știu dece, când plimbarea-mi priește,
Când sunt mulțumit c'am stârnit noi ispite
Din mine ies limbi și năpârci otrăvite.

Din mine cresc crengi ca pe pomi, mătăsoase,
Și însăși natura atotștiutoare,
Ea însăși nu știe ce sunt: om sau floare?,
Sau numai un turn rătăcit între case,
Un turn de pe care cad pietre prețioase.

Sunt cel mai frumos din orașul acesta
Pe străzile pline când ies n'am pereche,
Atât de grațios port inelu'n ureche
Și-atât de 'nflorite cravata și vesta.
Sunt cel mai frumos din orașul acesta"...

Reproducem și poezia „Septicemie", pentru atmosfera ei baudelairiană și pentrucă înseamnă un pas nebănuit în poezia de multe ori facilă a lui E. Ar. Zaharia:

„Ce să mai cunosc din ea,
din ramura mâinii de nea?

Inlocuiră puroaiele grele
celeste brățări și inele.

Parfumuri de muzici divine
deșteptau buricele fine,

acuma din visele lor
prelins e-un lichid roșior.

Putrede izuri dospesc
brațul de-un verde turcesc.

Ce să mângâi? Cum să săruți
dansul mănușii pe-atomi desfăcuți?

Nervii se'mprăștie, vinele's moi,
sângele arde'n movili de puroi.

Spânzură zdreanță pe lucii de os
carnea nebună cu ochii pe dos.

Plângi? Medicul nu poate lipsi.
Să pun încă-odată „Sirènes" de Debussy?

Mâna tresare de-un spasm nefiresc.
Nu rupe fâșia! O leg. Te iubesc".

La viile și actualele „Fapte și comentarii", găsim printre altele o notă cu titlul Kalendism, semnată de Apollonius, care înlătură acuzația de suprarealism ce s'a adus poeziei care apare în revistă. Citâm: „Sunt, (tinerii poeți, colaboratori ai Kalendelor, n. n.) dacă se poate spune, *kalendiști* în sensul că se manifestă cu toată libertatea, în cea mai prielnică libertate de a fi ei înșiși, neconstrânși de rigorile niciunei formule sau preferințe a revistei. Singura trăsătură comună, pe care am dori totdeauna s'o păstreze, este *talentul*".

Dacă această revistă ar apare cu mai multă regularitate, i s'ar simți mai accentuat prezența în actualitatea literară. Insă din cauza apariției ei sporadice, copleșiți de fituicile patriotarde și superficiale, aproape uităm că mai avem și o revistă de prestigiu și ținută serioasă.

BASARABIA LITERARĂ, II, 93, 25 Decemvrie 1943

Alături de Universul literar și Vremea, Basarabia literară era până de curând un săptămânal scris cinstit, uneori interesant, participând intens la mișcarea literară actuală. De când și-a mutat sediul la Chișinău, schimbându-și conducerea și lipsindu-i colaboratorii din București, care îi dădeau oarecare prestigiu, nivelul revistei a început să scadă. Acum pare a fi stăpânită de o tendință de închistare într'un regionalism de strâmt orizont.

In numărul de Crăciun găsim 2 nuvele de Sabin Velican și Leonid Luican, 2 articole ocazionale: Crăciunul în lirica basarabeană și Cărări vizionare, semnate de Robert Cahuleanu și T. N. Suruceanu, un esseu: Satul și tradiția lui, de Maxim Tănase, — pe lângă o mulțime de poezii care dau un aspect estetic revistei (prin aranjamentul lor, bineînțeles). Citâm din poezia lui Sergiu Matei Nica, *Se-aud martirii*, care prin expresia ei directă și fără artificiozități formale, se detașează întrucâtva de restul poeziilor:

„Incărunțiți și goi, în temnițe, pe piatră,
Ni-e pieptul stors de oftică și dor.
In miez de nopți stihiile ne latră
Și șobolanii mușcă din picior".

Cronica literară e semnată de Neculai V. Coban care cam calcă în strâchini (las' că nici d. Matei Alexandrescu care o scria până acum, nu prea pășea bine). Cam împleticindu-se în cuvinte, dânsul dă veteranului D. Iov o importanță atât de exagerată, încât un neavertizat ar putea crede că dela Eminescu până la acest venerabil trubadur basarabean nu s'a întâmplat nimic în poezia românească.

olt.

ARDEALUL MEDICAL, XX

In serviciul medicinei ardelene revista Ardealul Medical încheie al III-lea an de apariție, menținându-se demn la nivelul cerut de progresul accelerat al disciplinelor pe care le servește. Argumentarea superiorității acestei reviste o aduce calitatea comitetului de redacție, format din profesori universitari, medici de înaltă suprafață științifică și medici practicieni, de cele mai multe ori ardeleni. Problemele puse, rezolvate și observațiile aduse fiind extrem de serioase fac ca această revistă să fie greu acceptată de marele public. Realizată din punct de vedere tehnic de abila editură Dacia Traiană din Sibiu, are la conducere pe domnii: Conferențiar Dr. I. Gavrilă în calitate de director și Dr. D. Căprioară în calitate de secretar de redacție. Apare lunar cu următoarea împărțire:

1. Articole științifice, 2. Problematica medicală, 3. Probleme terapeutice, 4. Societăți medicale, 5. Revista cărților, 6. Revista revistelor, 7. Note și informațiuni, 8. Bibliografie, unde se mai adaugă și capitolele cerute de eventualele articole ce nu pot fi integrate în nici unul din capitolele de mai sus.

Răsfoind cele 12 numere ale anului 1943 ne oprim asupra următoarelor lucrări. In numărul 1 publică d-nii: Profesor Dr. Gr. Benetato, R. Opreanu, Dr. T. Agârbiceanu și Dr. T. Tudoraș un referat asupra lucrărilor, rezultatelor și observațiunilor clinice făcute de Centrul de Transfuzie din Sibiu, cu titlul: Conservarea sângelui de om și utilizarea lui pentru transfuzii. Deoarece importanța acestei lucrări ia proporții extraordinare, dat fiind problema pusă și rezolvată de elaboratorii lui, vom reveni. (In alte 6 numere se continuă articolul).

Prof. Dr. V. Papilian, Dr. I. G. Russu, V. V. Papilian, semnează lucrarea: O funcție nebănuită a nervilor genito-crurali și rezultatele obținute în rezolvarea problemei sincopei adrenalino-cloroformice, ajungând la concluziunea că nervii genito-crurali sunt antagoniști — presor și depresor — iar secționarea lor constituie o metodă de înlăturare a sincopei adrenalino-cloroformice.

In numărul 3 printre lucrări importante apare o publicație a Dr. Nicolae Comșa, Considerațiuni clinice și profilactice în materie de sifilis extragenital bucal, expunându-se tabloul clinic al unui caz de sifilom primar, formă papeluză.

Un număr întreg (nr. 7) este consacrat tifosului exantematic. Sunt desbătute importante probleme în legătură cu tifosul exantematic, semnând printre alții: Prof. Dr. T. Vasiliu, Conf. Dr. I. Gavrilă.

Prof Dr. C. C. Velluda și Dr. Caius V. Antonescu referează observațiile făcute asupra Acțiunii acidului ascorbic — I (vitamină C) asupra inimii izolate de broască în funcție de ionii de Ca și K în soluție Ringer. Autorii trag concluziile:

1. Acțiunea net depresivă a acidului I-ascorbic asupra inimii de broască izolată; 2. Această acțiune se accentuiază în lipsă de ioni de Ca în slouție Ringer; 3. Absența acestei acțiuni în soluție Ringer lipsită de ioni de K; 4. Acțiunea depresivă a vitaminei C se manifestă și după stabilirea echilibrului între ionii de Ca și K în soluție Ringer; 5. Se pune în evidență prezența absolut indispensabilă a ionilor de K pentru ca vitamina C să aibă o acțiune depresivă. Cercetările în acest domeniu sunt continuate.

nnb.

VREMEA, XVI, 730, 2 Ianuarie 1943

Vremea a ajuns să fie o publicație indispensabilă oricărui intelectual român. Aducând bogate informații din domeniile politic, social, economic, cultural, această revistă reușește să fie totdeauna interesantă. Cât despre cele 5—6 pagini de literatură, ele sunt superioare atât prin material cât și prin redactare, celorlalte săptămânale literare dela noi. In ultimul număr întâlnim numele dlor Iorgu Iordan, Gala Galaction, Aristarc (G. Călinescu), Pompiliu Constantinescu, Mihail Chirnoagă, Ștefan Aug. Doinaș, etc. Din poezia ultimului, „Crai de ghindă", reproducem aceste câteva frumoase versuri:

Cunoști, mi se pare, pe veștedul Crai
de Verde, — dușmanul meu veșnic de moarte.
Să-i spui că'ntr'o zi am să viu cu alai
și ziua aceea aproape e foarte.
Spre turnul din mijlocul țării voi merge
la sânul și pântecul cel mai frumos,
de care lumina uimită se șterge
și prea umilită se'ntinde pe jos.
El știe prea bine ce-a'nchis, sus, în turn
și paza de-acolo o știe prea bine.
Tu spune-i că poarta și rondul nocturn
sunt fleacuri de oricare zi pentru mine.
Iar fata — oh! fata o știu doar din vis...
Atunci va fi prima și ultima dată
când poate-aș primi să mă las ucis
de dragul acelui sărut rond de fată.

PAGINI LITERARE, IX, 9—12 (Sept.—Dec. 1943)

Revista turdeană, cu o apariție foarte neregulată, nu reușește să ne trezească decât amintirea sufletului ei viu de prin anii 1935—1938, când era scrisă de tot ce avea mai bun tânăra literatură ardeleană: Mihai Beniuc, Olga Caba, Grigore Popa, V. Beneș, E. Giurgiuca, Romulus Demetrescu, etc. Astăzi revista nu mai are o unitate, nu mai e străbătută de un suflu specific ei. Nu se mai poate vorbi de „*Pagini literare*", ci de unele bucăți bune și de altele mai puțin bune, publicate de o revistă oarecare dela Turda.

Din numărul de față reținem un studiu al lui Ion Miclea, (Absolutul în filosofia realistă), o nuvelă a lui Virgil Petrișin, o poezie a lui Al. Husar...

Și atât. Din cronicile întinse pe jumătate spațiul revistei, remarcăm pe cele scrise de I. A. Terebești, cu multă inteligență și capacitate de intuiție a fenomenului literar.

olt.

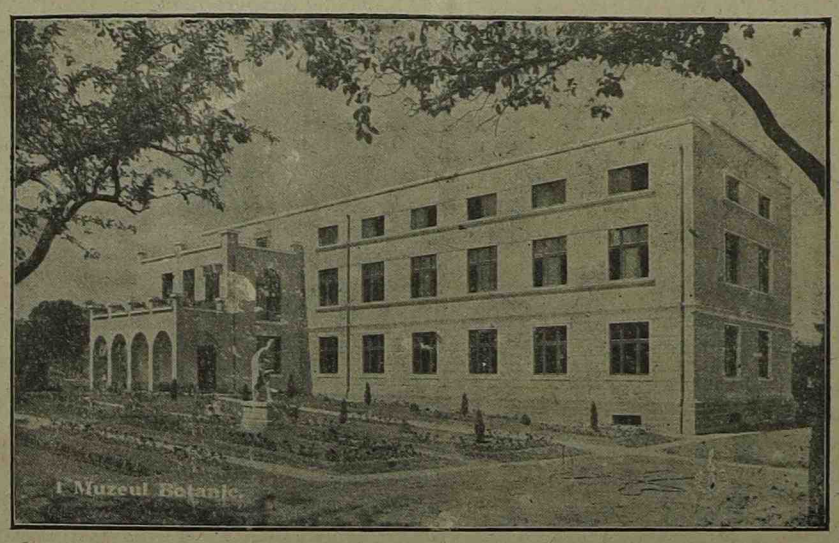

In Clujul de altădată...

Sportul Universitar Clujan

Inceputurile sportive ale acestui an promit a fi de bun augur. Se prevăd rezultate foarte bune la toate secțiile.

FOOT-BALL.

Manifestările sportive din acest an au fost la înălțime. In primul rând, echipa de foot-ball a reușit să ajungă în fruntea clasamentului Diviziei Naționale, ceeace denotă nu numai un succes technic dar și unul moral. Comportarea peste așteptări a studenților „foot-ballișți" se explică ușor, dacă cunoaștem sprijinul dlui Rector Dr. Iuliu Hațieganu, al Dlui Prof. Benetato, precum și îngrijita conducere a secției reprezentată prin dnii asistenți Stoicoiu și Mih. Iubu. Dar tot aci trebuie să relevăm

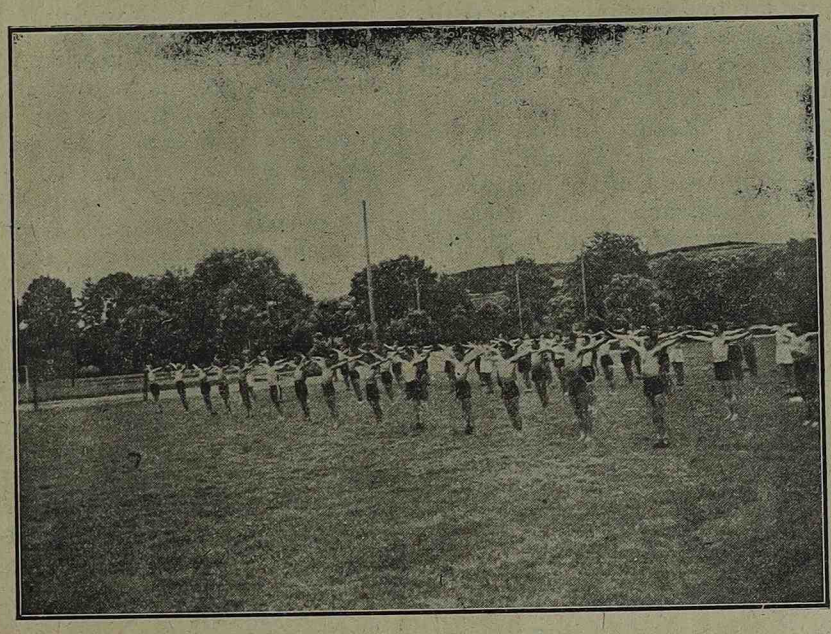

munca echipierilor, cari într'o bună dispoziție de joc, au reușit să stârnească admirația colegilor lor. In mod cu totul deosebit s'a remarcat studentul în medicină Luca Mircea, care în postul de centru-half, a fost coloana vertebrală a echipei. O bună parte din succesul de până acuma al echipei se datorește acestui excelent element sportiv, bun camarad și neobosit jucător. Ceeace lipsește echipei prime, este un portar de talia celorlalți jucători. Se prea poate ca în viitorul sezon, să ne bucurăm de serviciile excelentului portar *Cristea*, student al Facultății de Drept. In tot cazul, se speră că în acest an — care coincide cu 25 de ani de activitate sportivă universitară — să se câștige Campionatul Național, de care până acuma am fost foarte aproape.

TENIS DE MASĂ

Această secție, deși numai în al doilea an de activitate, este poate cea mai temută din țară. Anul acesta, bucurându-se de serviciile studentului dela drept, Sighișoreanu Titus, de serviciile lui Giurgiu, Mureșeanu, Circa, etc. se va menține la acelaș nivel ca secția de foot-ball. In toate întâlnirile de până acuma a ieșit biruitoare. Primul concurs a avut loc în 17 Nov. 1943 în care Giurgiu Octavian s'a remarcat în mod deosebit câștigând Cupa Prof. Dr. Iuliu Hațieganu.

Al doilea concurs a avut loc în 25 Nov. 1943 cu Crișana C. F. R. Arad, câștigat de echipa Universității cu scorul de 6:3. La simplu domni a câștigat Sighișoreanu dela Facultatea de Drept.

S'au remarcat în mod deosebit Sighișoreanu și Giurgiu dela „U", iar dela Arad Thomas și Chiliciu. Aceasta a fost prima întâlnire inter oraș a secției noastre.

In 11 și 12 Decemvrie 1943, au avut loc la Reșița „Concursurile Naționale de Tenis de Masă". Cu acest prilej s'au sărbătorit 10 ani de viață a Clubului Muncitoresc din localitate.

Universitatea, fiind invitată, a ținut să participe cu 7 jucători: Sighișoreanu, Giurgiu II., Circa, Mureșeanu, Stura D. Coman și Malcoci Victor.

Contrar tuturor așteptărilor Universitatea a câștigat concursul, învingâsd următoarele echipe:

Caransebeș cu	*5 la 0*
Turnu Severin cu	*5 la 0*
Radu-Vodă București actuali campioni naționali	*5 la 2*

iar în finală a dispus de U. D. R. cu 5 la 4, echipa care în ultimii 3 ani nu a fost învinsă de nici o echipă. (Notăm că U. D. R. nu a participat la campionatele naționale).

La simplu domni Sighișoreanu ocupă locul prim, dovedindu-se a fi cel mai bun jucător de tenis de masă din țară. Drept aceea, a fost selecționat ca reprezentant al României la campionatele europene ce vor avea loc la Bratislava, între 24 și 30 Ianuarie 1944.

Dela Reșița, Universitatea a adus 2 cupe și 4 medalii. In urma acestor rezultate, echipa de tenis, are cele mai mari șanse să câștige Campionatul Național, ce se va disputa în luna Februarie a. c. la Brașov.

SCRIMA

In 5 Dec. 1943 a avut loc la Timișoara, concursul de scrimă dintre centrul univeristar Timișoara.

Echipele:

UNIVERSITATEA CLUJ: *floretă și spadă:* Danețiu Ioan, Catina Victor, Munteanu Paul. *Sabie:* Catina, Dobrescu și Danețiu I.

CENTRUL UNIVERSITAR TIMIȘOARA: *Floretă, sabie și spadă:* Moraru Constantin, Beck Erich, Potra Florișa.

Concursul s'a soldat cu următorul rezultat technic:

1. *Sabia: câștigat de „U"* *cu 5:4*
2. *Spadă: câștigat de „U"* *cu 5:1*
3. *Floretă: câșt. Timișoara* *cu 7:2*

Danețiu Ioan, la floretă a avut nesansa de a pierde două asalturi aproape câștigate. La sabie a lucrat cu multă rutină și a avut ca de obicei o atitudine foarte obiectivă și cavalerească. Singurul asalt perdut a fost dintr'o greșală a juriului, care a recunoscut ulterior dar nu s'a mai putut reveni.

Catina, a fost foarte bun la floretă producând o impresie deosebită mai ales prin temperamentul și vioiciunea mișcărilor. La spadă a reușit să facă surpriză frumoasă, deși a fost victima unui mic accident.

Munteanu Paul, a fost foarte bun atât la spadă cât și la floretă. Deși nedreptățit în repetate rânduri, a reușit să facă o figură frumoasă la floretă, iar la spadă a fost o adevărată revelație învingându-și toți adversarii prin mișcări suple și precise.

Dobrescu Dumitru, cel mai tânăr concurent, fără rutina concursurilor mari, s'a apărat onorabil. Se poate spune despre el că promite mult putând deveni un scrimeur de clasă.

Din echipa centrului Timișoara, s'a remarcat mai ales Moraru, care deține o formă deosebită la floretă. Beck, lucrează exterm de elegant și fin. Potra lucrează dur dar cu mult efect.

Cu această ocazie Universitatea exprimă mulțumiri călduroase centrului Timișoara, care a organizat cum nu se poate mai bine primirea studenților noștri. Universitarii sibieni s'au întors dela Timișoara cu o cupă foarte frumoasă, donată de către d. prof. ing. Vlădescu dela Politechnică.

După doi ani de activitate intensă, Universitatea noastră a reușit să formeze una din cele mai de valoare echipe de scrimă din țară. E bine să se cunoască munca trudnică și obositoar ea celor doi studenți instructori Danețiu Ioan și Catina Victor, a căror muncă de abia de acuma înainte le va aduce satisfacția meritată.

ȘTIRI SPORTIVE.

„Expoziția sportului universitar clujean" mai rămâne deschisă până în 15 Februarie. Este o adevărată surpriză pentru cei ce cunosc activitatea sportului universitar, nu atât prin cupele și medaliile expuse, cât mai ales prin unele fotografii vechi cum sunt cele dela secția de foot-ball, care ne arată pe primii studenți sportivi ai Universității Daciei Superioare. Printre ei găsim pe dr-ul Târlea, în prezent șef de lucrări la Dermatologie, pe neuitatul Guga, cel mai talentat jucător de foot-ball pe care l-a avut țara noastră etc.

Găsim aici fotografii, din diferiți ani dela Cluj, cu echipe care au în mijlocul lor pe dnii profesori universitari Silviu Dragomir și Alex. Pop, foști președinți ai Soc. „Universitatea". Asupra expoziției vom reveni pe larg în numărul viitor.

Bine cunoscutul atlet Moina Ion, laureat al sportului românesc 1943, a iscălit și a fost legitimat pentru secția de atletism a Universității. De altfel aceasta a fost dorința lui Moina de a reveni în mijlocul camarazilor lui clujeni. Studențimea clujeană îl salută cu toată bucuria camaraderească și îi zice un călduros: „Bine ai venit".

Secția de sky, are încă 20 de perechi de sky-uri care urmează să fie împrumutate studenților contra unei chirii de Lei 300. Informațiuni la Oficiul Universitar, Direcția educației fizice, în fiecare zi între orele 12-13.

SPRE REALIZARI TURISTICE UNIVERSITARE

In luna Octomvrie 1943 s'a împlinit un an dela înființarea „Secției Turistice Universitare" care, cu ocazia adunării generale din 2. XII. 1943, a fost transformată în „Gruparea Studențească Turistică".

Odată înființată, secția având în frunte pe D-l Prof. Dr. Daniello și un comitet de conducere, după multă persistență, s'a reușit să se pună în mișcare, organizând excursii în diferite regiuni ale Sibiului. Secția a izbutit ca într'un scurt interval de timp, prin emiterea listelor de subscrieri la domnii profesori, la întreprinderi particulare din țară, și din cotizațiile membrilor, să adune suma de 130.000 lei, din care s'au cumpărat rănițe, aparate de fotografiat, hărți, busolă, etc., care sunt puse la dispoziția membrilor cu ocazia excursiilor, indiferent dacă sunt organizate sau nu de secție. In timp de un an secția a organizat 14 excursii, la care au participat 240 de persoane. Cu ocazia primei adunări generale, în prezența D-lui Rector Dr. Iuliu Hațieganu, s'a deschis și prima expoziție fotografică a Grupării și s'au rulat filmele executate în vara anului 1942 și 1943 la Păltiniș. Pe scurt, acestea s'au realizat la Universitatea din Cluj-Sibiu în această direcție.

Existența Grupării noastre izolate — singura de acest gen — ne face să dorim creiarea altor grupări turistice universitare, în celelalte centre studențești.

Noi, cei din Sibiu ne cunoaștem munții noștrii, dar am dori să vizităm și ceilalți munți. Astăzi să organizăm o excursie în munții Moldovei de exemplu, noi și numai noi, ar fi o problemă grea. Pe când dacă ar exista la Iași o grupare turistică care ne-ar putea asigura organizarea unei excursii — cunoscând realitățile și locurile de acolo — și în care noi n'am avea decât să ne deplasăm, ne-ar ușura foarte mult și ar stimula organizarea a cât mai dese deplasări. Aceste organizări ar fi reciproce. Organizații studențești turistice în toate centrele Universitare ar fi de dorit și ar fi bine venite. Atât pentru grupările turistice cât și pentru turiștii locali, cari de cele mai multe ori se găsesc izolați, despărțiți de preocupările lor zilnice și după săptămâni de muncă istovitoare în clinici, laboratoare și seminarii, unindu-se într'o societate ar avea ocazia de a se întâlni mai des între ei, de a putea ține trează ideia turismului prin organizarea în comun a excursiilor. Dar și propaganda turistică va putea fi dusă cu mai mult succes grupați fiind, putând în felul acesta să facă să se nască și în inimile altora dorul de munți, de piscuri golașe bătute de vânturi și biciuite de furtuni, iar pe urmă mângâiate și sărutate de soare. In felul acesta vor avea mai mulți posibilitatea să devină turiști având un mediu favorabil pentru a desvolta această dragoste înăscută pentru natură.

Până când nu vezi, până când nu cunoști seninătatea și puritatea atmosferei de pe culmile înalte nu le poți iubi, însă dacă ai ajuns să le cunoști, nu mai poți trăi fără ca să le dorești și fără ca să le iubești. Să ajutăm să cunoască toți studenții această mare taină a piscurilor și să le îndrăgească.

Căci cine le-a îndrăgit odată, dragi îi rămân o vieață întreagă, iar în vârtejul desamăgirilor acestei lumi, vor găsi refugiul în singurătatea înălțimilor curate.

Dar rolul grupărilor turistice universitare nu s'ar reduce numai în vizitarea frumuseților țării noastre, ci și în organizarea excursiilor comune în străinătate. Vizitarea țărilor vecine și a prietenilor noștri, este un imperativ categoric pentru fiecare student, poate un viitor conducător.

Gruparea turistică universitară din Cluj-Sibiu, face un călduros apel către toți acei studenți care au fost găzduiți la „Căminul de Munte Păltiniș", din toate centrele universitare să răspândească în mijlocul studențimii române, ideia unirii în grupări și apoi a unei strânse colaborări. Fiecare student și studentă este chemată să dovedească tuturor că, munții noștrii nu formează un zid despărțitor între frați, ci din contră, au format și vor forma Neamului Românesc deapururi altare, unde au purces și vor purcede generații după generații spre a se întări moralicește și fizicește.

V. CEPARIU

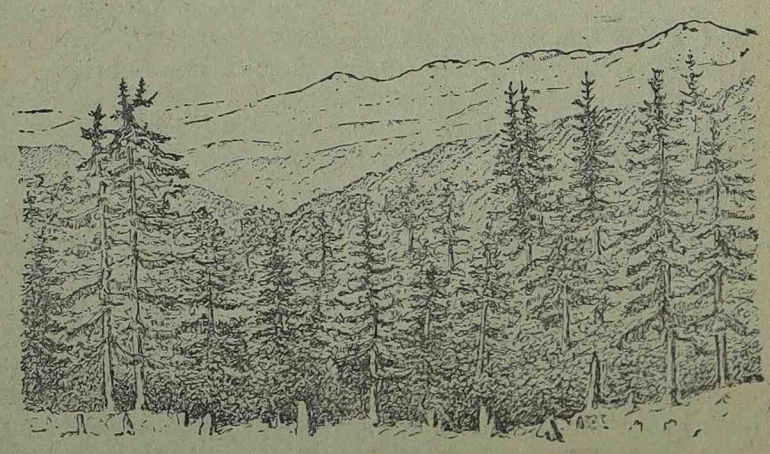

Munții noștri: Gutinul văzut de pe Rotunda.

GAUDEAMUS IGITUR

(Urmare din pag. 5)

Lângă chioșc, sub umbrele stejarilor, coloanele s'au desfăcut. Novicii, sau vulpoii, cum li se mai spune, stăteau la o parte, în frunte cu fucs-maiorul, până când au fost chemați de prefect, care era înconjurat de statul major. In fața lui Fucs-maiorul se prezintă, fiind adus pe sus de către vulpoi. A urmat apoi o cuvântare ocazională pe care prefectul a ținut-o, conform tradiției, despre rostul organizației. La sfârșit, botezul fucșilor, cu ritualul tradițional. Fiecare fucs primea un nume nou, în timp ce se rostea formula:

„In numele vinului
Și al pelinului
Și al tuturor băuturilor spirtoase,
Botează-se robul lui Dumnezeu...
Bacchus al Venerei...

Apoi i se turna vin în ceafă și după ce prefectul îi da mâna, urma proba de rezistență. Noul botezat trebuia să treacă printre două rânduri de elevi și profesori cari îl scărmănau în pumni și ghionturi sdravene. Fiind și semnatarul acestor rânduri de față, ca elev, cu multă satisfacție înfundatu-i-a în coaste câțiva pumni sdraveni Heinz Heltmann, cantor-loci al maialului și profesorului Mărtinaș, așa ca neuitată amintire din partea unui elev cu porniri răzbunătoare...

Au urmat frumoase probe de dans, nelipsind de sigur și Romana, dansul de coloană, un fel de cadril românesc, creat de Iacob Mureșan în anul 1849—1850, comanda, impănată, conform tradiției cu discursuri glumețe, cântece studențești, ca:

Nu-i viață mai frumoasă
Dectâ viața de student...

Duele de băutură, concursuri comice, etc... Pe la ojină a început iarăși dansul, de astă dată luând parte și publicul, iar către seară a doua parte a comendei, tot atât de plină de viață, voie bună și caldă camaraderie. Când umbrele serii au început să se lase ne-am pregătit de plecare. De lângă chioșc se vedea până departe în apus. La dreapta, în fumuriul zărilor mângâiate de ultima melodei a luminii, se profila conturul vag al crestelor Călimanului. De acolo, de undeva din adânc de munte și inimă de țară românească, venea povestind basme bătrânul Mureș, în unduieri line, ca rugăciunea înserărilor, înmuiate în mersul domol de meandre largi. Soarele uitase să apună parcă, colo în asfințit de ieri ca și acum câteva milenii și mai zăbovea puțin pe dealurile Câmpiei, prin fânețele parfumate și păduri de stejari. Orașul era o mare de flăcări și scânteieri diamantine. Turnul primăriei strălucea ca un fragment de curcubeu în culorile nenumărate ale olanelor smălțuite. Brașovenii coborau spre oraș... In Gara Mare a orașului un tren fluera, aducând de departe tristețea Plecării...

Pe atunci brașovenii au venit la noi să ne ridice un steag de redeșteptare și solidaritate națională. Astăzi, Clujenii și Târgu-Murășenii veniți în Brașovul de azi nu pot uita frumoasele malaiuri. Atâtea nume de oameni cumsecade, atâtea amintiri de tinerețe neuitată... Hoia... Platoul Cornești... Profesorul Sextil Pușcariu... Mocu... Profesorul Nicolae Sulica... Parcă, privind astăzi de pe culmea Târnpei spre Nordul îndepărtat, brazii îngână un cântec de neuitat, — Gaudeamus igitur... Posthume... Posthume... labuntur anni...

Și inima aceasta ce a bătut cândva tinerește spune altceva. Precum de pe platoul Cornești din Târgu-Murășul de altădată privind spre Sud ea cânta „Mi-e dor de munți, de Caraimanul...", astăzi se zbate ca o aripă obosită de pasăre bolnavă: „Mi-e dor de Cluj... De Târgu-Mureș... De vremea tinereții de-altădată...

LEONIDA LUCA

Ședința de constituire
a Asoc. studențești slovaco-române

Sâmbătă 11 Noemvrie a. c. a avut loc în sala Simeon Bărnuțiu a Facultății de Drept, în prezența d-lui prof. dr. I. Hațieganu, Rectorul Universității clujene, a d-lui prof. I. Lupaș, a mai multor profesori și asistenți și a unui mare număr de studente și studenți, ședința de constituire a Asociației studențești slovaco-române, la inițiativa unui grup de studenți.

Ședința a fost deschisă de d. prof. Lupaș, care-și exprimă profunda satisfacție de a putea prezida această ședință de constituire a unei asociații studențești care asigură studențimii o largă colaborare cu străinătatea. Domnul Profesor aruncă apoi o scurtă privire în trecutul istoric al Universității Slovace, tânără într'un stat tânăr, dar care are un măreț trecut în istoria culturii Monarhiei Habsburgice. Temeliile acestei Universități, — remarcă Domnia Sa — au fost așezate de regele Matei Corvinul, fiul românului Iancu, încă pe la anii 1470—1475. In veacul al XVII-lea această Universitate a fost unificată cu cea mai înaltă școală teologică a Monarhiei, înființată de românul Nicolae Olahu, născut la 1493, acum aproape o jumătate de mileniu, la Sibiu. Consideră acest fapt ca un bun augur pentru realizarea programului ce și-a propus asociația și o asigură de tot înaltul Domniei Sale sprijin.

Apoi d. I. Casapu, student al Facultății de Litere și Filosofie, care a condus grupul studenților români care a vizitat Slovacia, luând cuvântul în numele comitetului de inițiativă, exprimă domnului Rector, mulțumirile studențimii, pentru onoarea pe care le-o face prin prezența domniei sale, la această ședință. Face apoi o scurtă descriere a drumului și a celor văzute în țara amică. Scoate în relief primirea călduroasă de care s'au bucurat studenții români din partea Federației Studențimii Slovace și manifestația de simpatie a Slovacilor pentru România și tineretul românesc, cu prilejul zilei de doliu național 2 Noemvrie, ziua de 30 August pentru Români. Amintește apoi prietenia strânsă ce a legat pe d. prof. Lupaș de mult regretatul părinte Hlinka, creatorul Slovaciei de astăzi cu care a stat închis domnia-sa, în temnița Seghedinului, pentru îndrăzneala de a fi apărat amândoi drepturile neamurilor lor. Este aceasta, un moment istoric în trecutul acestor două state — Slovacia și România, — în lupta lor pentru dreptate.

Dă apoi cetire acordului de colaborare între studențimea celor două țări, în virtutea căreia se înființează Asociația studențească slovaco-română. Se ia în discuție proectul de statut, fixându-se forma lui definitivă, după o discuție condusă de înțelepciunea celor doi distinși profesori. In timp ce comitetul de inițiativă se retrage, la propunerea d-lui prof. Lupaș, pentru a alcătui comitetul, d. asistent M. Dan, ține o scurtă comunicare despre viața tineretului din Praga și Bratislava de pe vremea când domnia-sa a fost student al acestor centre universitare.

După alegerea comitetului, ședința ia sfârșit prin cuvintele calde, de urări de prosperitate pentru societate, ale d-lui prof. Lupaș.

Poșta Redacției

Dr. EMIL COLBAZI, medic primar, director, Brașov. — Vă mulțumim pe această cale pentru felul cum ați înțeles să sprijiniți elanul nostru tineresc. Incurajări ca aceasta ne dau un îmbold în plus pentru a ne închina tinerețea idealului urmărit de neamul întreg. Colaborarea Dv. ne-ar onora.

Dr. OVIDIU PĂCURARIU, președinte al Asoc. Prietenii Univ. filiala Brașov. — Vă rugăm să ne trimiteți articolul promis.

Dr. EMIL I. BOLOGA, secretar gen. al Asoc. Prietenii Univ. filiala Brașov. — Rugăm să ne trimiteți fotografiile despre care am vorbit, împreună cu a dlui medic primar. Despre anuar vă vom da relații printr'o scrisoare. Am vorbit în această privință cu d. secretar. gen. al Univ.

Dem. Gh. Nolla. — Așteptăm colaborarea și recenzia. Editura e pe roate.

G. I. Olteanu. — Vom alege câteva din poezii și le vom publica în curând.

S. L. Brașov. — Așteptăm scrisoarea ce-ar fi trebuit să vină.

Festivitățile depunerii jurământului
noilor elevi ai școlilor de ofițeri rezervă și ai Secției de Pregătire Militară de pe lângă Fac. de Med. din Cluj-Sibiu

In cadrele unor mari festivități a avut loc pe platoul Școalei de Ofițeri de Cavalerie depunerea jurământului elevilor dela Secția de Pregătire Militară de pe lângă Facultatea de Medicină din Cluj-Sibiu, ai Școalei de subofițeri infanterie și ai Școalei de subofițeri cavalerie.

Solemnitățile s'au început cu un scurt serviciu religios oficiat de un sobor de preoți compus din S. S. L. L.: păr. protoereu lt. col. Burlăceanu, maior Marian, cpt. Botocan, cpt. Stoica și Ierodiaconul Traian Ciora dela Sfânta Mânăstire Râmeți. Răspunsurile religioase au fost date de corul elevilor. După serviciul religios păr. maior Marian, confesorul garnizoanei, a rostit o frumoasă cuvântare, apoi a urmat depunerea jurământului pe confesiuni.

Din partea Universității „Regele Ferdinand I" din Cluj-Sibiu, a luat cuvântul d. prof. univ. dr. *C. Velluda,* adresându-se în special elevilor mediciniști dela Secția de Pregătire Militară, condusă de d. col. *Gh. Niculiu.* D-Sa a îndemnat pe studenți să nu uite niciodată că fac parte din generația căreia îi incumbă greaua sarcină de a face o nouă Românie mare și puternică. Apoi a subliniat că Facultatea de Medicină și Universitatea Clujană, — în frunte cu distinsul ei Rector d. prof. *Dr. Iuliu Hațieganu,* — sunt sigure că studenții mediciniști vor fi și în timpuri critice la înălțimea chemării lor. La sfârșit d. prof. Velluda adresându-se d-lui general comandant *Leoveanu* și celorlalți comandanți direcți, i-a asigurat de vrednicia și de comportarea exemplară a studenților mediciniști, în cadrele ostășești.

A vorbit apoi d. col. *Eftimiu,* comandantul Centrului de Instrucție al Cavaleriei și comandant al parăzii.

Seria cuvântărilor a fost încheiată de d. general *Leoveanu.*

A urmat defilarea elevilor în următoarea ordine: Școala de Ofițeri rezervă a Cavaleriei, în frunte cu d-nii: col. Eftimiu, comandantul parăzii și cu col. Chirculescu, comandantul școlii; Secția de Pregătire Militară de pe lângă Facultatea de Medicină Cluj-Sibiu, în frunte cu d. comandant col. Gh. Niculiu; Școala de Subofițeri Infanterie cu d. comandant col. Austriacu și Școala de Subofițeri Cavalerie cu d. col. Dafinescu.

Un frumos gest al profesorilor universității ardelene

Constatăm, cu satisfacție, că de o vreme încoace își deschide un tot mai larg drum spiritul și atmosfera de familiaritate în raporturile dintre corpul profeosral universitar și studențimea înaltului așezământ de cultură din Sibiu. Dar ceeace trebue reținut din aceste fericite raporturi este acela al grijei paterne pe care o acordă corpul profesoral universitar studențimii lipsită de mijloace și îndeosebi studenților refugiați, ai căror părinți au rămas în teritoriul cedat.

In acdrul acestor patriotice și umane preocupări, este de semnalat faptul, că la apelul Oficiului Universitar, de a preschimba cheltuelile ocazionale de trimiterea felicitărilor, cu ocazia sărbătorii Nașterii și Anului Nou, în donații pe seama acestei categorii de studenți, membrii corpului profesoral universitar au răspuns cu multă generositate, donând fiecare după puteri sume destul de importante.

Semnalăm faptul, pentru a evidența și cu acest prilej grija pe care dascălii Universității Daciei Superioare o poartă studențimii refugiați și lipsită de mijloace.

(„Curentul", An. XVI, Nr. 5710,

Filmul în lumea studentelor

(Urmare din pag. 4)

potrivite uneori, ajung să fie mult mai naturale (Minciunile Baronului Münchhausen și mai ales în Orașul de aur). Astfel vom vedea că față de filmul alb și negru filmul colorat reușește să dea mai multă plasticitate și putere de expresie nu numai eroilor, ci chiar întregei acțiuni a filmului.

Alegerea muzicii pentru un film este o chestiune pe cât de importantă pe atât de delicată și dificilă dar care dacă este adecvată mersului acțiunii și stărilor sufletești dă mai multă profunzime și plasticitate filmului.

Un film însă poate cuceri admirația spectatorilor și prin drăgălășenia și mai ales jocul actorilor — ceea ce face ca fiecare să-și aibă artistul sau artista preferată.

Mult agreat a fost Harry Baur — creatorul atâtor roluri mari ale filmului francez — care deși a murit — va rămâne mereu viu în rolul lui din „Taras Bulba", și atâtea altele.

L-am găsit interpretând de obiceiu roluri de intens sbucium sufletesc, de „măcinare psihologică".

Alături de acest titan al filmului francez se situează Heinrich George, care pe drept poate fi numit titanul filmului german și care numai în ultimii doi ani apare în nenumărate rânduri redând și nuanțe sufletești foarte felurite.

Filmele care-i scot în relief talentul sunt: Bal la Metropol, Un dușman al poporului, Inima nemuritoare, Don Pedro trebue spânzurat, Friedrich Schiller, Destin, Umbra cea mare, pentru a culmina în Căpitanul de poștă, Evreul Süss, și Sbuciumul unei vieți. Heinrich George cu multiple posibilități e creatorul atâtor personagii de mare tensiune sufletească.

Vorbind însă de artiști preferați trebue să punem pe primul plan un Tyronne Power, Charles Boyer, Leslie Howard, Dik Foran, iar dintre cei mai recenți pe un Amedeo Nazzari, care după neîntrecutul succes avut în atâtea filme pare că deține monopolul junilor — primi și apoi Rossano Brazzi care interpretează roluri de o intensitate dramatică și un dinamism rar întâlnit. De altfel se discută mult în lumea studentelor și în general în lumea feminină, care este „mai bine" dintre Amedeo și Rossano. Altele preferă un Osvaldo Valenti, Gino Cervi sau alții.

Artistele sunt mai puțin preferate în lumea sutdentelor, totuși nu putem uita pe Norma Schearer în succesul ei formidabil din „Romeo și Julietta" sau Janetta MacDonald în „Regele Vagabonzilor", sau pe frumcasa Jean Harlow sau Ann Scheridan — regina sexapealului, sau drăgălașa Danielle Darieux, sau vocea unică a Zarahei Leander, ori jocul minunat al Polei Negri, iar în ultimul timp Alida Valli.

Despre influența filmului asupra societății s'a vorbit foarte mult și ne dăm seama că într'adevăr cele spuse de Wolfgang Liebeneiner sunt adevărate și că nimeni nu se poate lipsi de această artă.

Secțiile sportive și-au reluat antrenamentul după programul fixat și publicat în hall-ul Universității.

TIP. „CARTEA ROMANEASCA DIN CLUJ", SIBIU. STR. SAGUNA 17

Secretar de redacție: **Leonida Luca**

BCU IASI / CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY